

Bauskas novada
**KULTŪRAS NORIŠU
ATTĪSTĪBAS PLĀNS**
2025.-2035. gadam

Saturs

IEVADS	3
Dokumentā izmantoto jēdzienu terminu skaidrojumi.....	4
1. Bauskas novada vispārējs raksturojums	7
2. Bauskas novada kultūrvide	9
2.1. Bauskas novada kultūras norišu vietas un to rādītāji 2024. gadā	10
2.2. Novada, reģionāla un nacionāla mēroga rīkoti pasākumi novada kultūras norišu vietās 13	
2.3. Pašvaldības līdzfinansētie kultūras projekti	16
2.4. Bauskas novada svētku tradīcija.....	17
2.5. Amatiermākslas darbība Bauskas novadā.....	18
2.6. Amatniecība Bauskas novadā	19
2.7. Bauskas novada muzeji	20
2.7.1. Pašvaldības muzeji Bauskas novadā.....	20
2.7.2. Valsts muzeji un filiāles Bauskas novada teritorijā.....	21
2.7.3. Privātie muzeji Bauskas novada teritorijā.....	22
2.8. Bauskas novada bibliotēkas	23
2.9. Bauskas novada pašvaldības kultūras iestāžu cilvēkresursi.....	24
2.10. Kultūrizglītība.....	25
2.11. Kultūras nozares finansējums no 2023. gada līdz 2025. gadam	28
3. PLĀNA SASAISTE AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	30
4. KULTŪRVIDES IZAICINĀJUMI UN IESPĒJAS	34
5. BAUSKAS NOVADA VĒRTĪBAS.....	40
6. BAUSKAS NOVADA KULTŪRAS JOMAS RĪCĪBAS PLĀNS 2025.-2035. GADAM	43
UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJI	53

IEVADS

Visplašākajā nozīmē kultūra veido indivīda un sabiedrības vērtību, zināšanu un prasmju sistēmu, nodrošinot kopienas un sabiedrības pastāvēšanu un identitātes veidošanu. Visbiežāk par kultūrai piederīgu uzskata tikai tās redzamāko daļu – mākslu un kultūras mantojumu. Taču kultūras telpu veido visa sabiedriskā vide ar tās daudzveidīgajām garīgajām un materiālajām izpausmēm. Tāpēc no kultūrvides daudzveidības, bagātības un pieejamības, no aktīvu un radošu indivīdu līdzdalības tās veidošanā ir atkarīga ne tikai indivīda personības un dzīves kvalitāte, bet arī sabiedrības un valsts izaugsme.

Pievilcīga kultūrvide un attīstīta kultūras infrastruktūra tieši ietekmē ikvienas teritorijas iedzīvotāju dzīves kvalitāti, piedāvājot sakoptu dzīves vidi, personības attīstības un pilnveides iespējas visa mūža garumā, kā arī ekonomisko labklājību. Kultūra ir nozīmīgs resurss reģionālai attīstībai, nodarbinātības un konkurētspējas veicināšanai. Kultūrai piemīt potenciāls saglabāt un radīt jaunas darba vietas arī ārpus tiešās kultūras darba jomas citās pakalpojumu nozarēs. Kultūras infrastruktūrai ir ievērojama nozīme attīstības centru darbības specializācijai un darbaspēka mobilitātei centros un teritorijās ap tiem.

Kultūras norišu attīstības plāns ir veidots kā lakonisks attīstības plānošanas dokuments, kurā ir formulētas novada kultūras vērtības, noteikti mērķi un rīcības to sasniegšanai. Viens no plāna galvenajiem uzdevumiem ir radīt kompaktu, saliedētu, spēcīgu kultūras speciālistu komandu, kura būs galvenais plāna ieviešanas virzītājspēks. Līdztekus nosauktajam plānam ir arī sabiedriski svarīgs uzdevums – ļaut katram plāna lasītājam ieraudzīt sevi un savu vietu Bauskas novada kultūras dzīvē kā kultūras radītājam, darītājam vai kultūras lietotājam. Jaunais kultūras norišu attīstības plāns ļaus attīstīt un pilnveidot Bauskas novada iedzīvotāju un kultūras institūciju spējas radīt, patērēt un izprast kultūru tās visdažādākajās izpausmēs, tādā veidā apliecinot un nostiprinot novada kā pievilcīgas kultūrvietas lomu Zemgale reģionā, Latvijā, Eiropā un citur pasaulē.

Kultūra Bauskas novadā ir nozīmīgs sabiedrības saliedētības, identitātes un ilgtspējas balsts. Attīstības plāna mērķis ir radīt vienotu un uz attīstību vērstu redzējumu kultūras nozares attīstībai, veicinot līdzsvarotu kultūras dzīvi gan pilsētās, gan lauku teritorijās.

Apstiprināts ar Bauskas novada pašvaldības izpilddirektora 2025.gada 5.jūnija Rīkojumu "Par Bauskas novada kultūras norišu attīstības plāna no 2025. gada līdz 2035. gadam apstiprināšanu"

Dokumentā izmantoto jēdzienu terminu skaidrojumi

Jēdziens, saīsinājums	Skaidrojums
Amatniecība	Latvijas Republikas likuma “Par amatniecību” (no 11.03.1993.) izpratnē – ikvienas personas profesionāla darbība, pieņemot pasūtījumus vai izpildot darbus amatos, kuru sarakstu apstiprina Ministru kabinets. Latvijā amatizglītību var iegūt amatniecības (zeļļu) skolās, amatniecības vidusskolās, amatniecības meistaru skolās, amatniecības augstskolās un īpašos centros, kā arī organizējot speciālas mācības kādā amata nozarē
Amatnieks	Cilvēks, kurš ir apguvis kādu amatu un nodarbojas ar to
AN	Bauskas novada pašvaldības iestādes “Bauskas novada administrācija” Attīstības un būvniecības departamenta „Attīstības un plānošanas nodaļa
BAP	Bauskas novada pašvaldības iestāde “Bauskas apvienības pārvalde”
BB	Bauskas novada bibliotēkas
BNA	Bauskas novada pašvaldības iestāde “Bauskas novada administrācija”
BNPI	Bauskas novada pašvaldības iestādes
BPKI	Bauskas pilsētas kultūras iestādes
CB	Bauskas novada pašvaldības iestāde “Bauskas Centrālā bibliotēka”
ES	Eiropas Savienība
IN	Bauskas novada pašvaldības iestādes “Bauskas novada administrācija” Izglītības, kultūras, sporta un sabiedrības labklājības departamenta Izglītības nodaļa
IP	Bauskas novada iedzīvotāju padomes
KC	Bauskas novada pašvaldības iestāde “Bauskas Kultūras centrs”
IKN	Bauskas novada pašvaldības iestāde “Iecavas Kultūras nams”
JN	Bauskas novada pašvaldības iestādes “Bauskas novada administrācija” Izglītības, kultūras, sporta un sabiedrības labklājības departamenta Jaunatnes nodaļa
KNV	Bauskas novada kultūras norišu vietas
KI	Bauskas novada Kultūras iestādes
KIIE	Bauskas novada profesionālās ievirzes izglītības iestādes
KM	Latvijas Republikas Kultūras ministrija
KNVO	Bauskas novada nevalstiskās jeb pilsoniskās sabiedrības kultūras organizācijas
Kopiena	Cilvēku grupa ar atšķirīgām īpašībām, bet kopīgām sociālām vai kultūras saitēm. Kopienų raksturo šādas iezīmes: teritorija, ciešas un neformālas attiecības, indivīda un kopienas abpusēja piesaiste, kopīgas vērtības un uzskati, organizēta mijiedarbība, spēcīga grupas izjūta, kultūras līdzība
KN	Bauskas novada pašvaldības iestādes “Bauskas novada administrācija” Izglītības, kultūras, sporta un sabiedrības labklājības departamenta Kultūras nodaļa
KPO	Bauskas novada kultūras pasākumu organizatori
Kultūras auditorija	Teritorijas iedzīvotāji, kuri vismaz vienreiz gadā ir apmeklējuši kādu kultūras pasākumu: teātri, koncertu, operu, dejas izrādi, filmu, festivālu u.c. Kultūras auditorijas raksturošanai tiek izmantoti daudzi termini: skatītāji, apmeklētāji, dalībnieki, klienti, patērētāji, kultūras un radošā produkta pircēji un lietotāji u.tml.
Kultūras mantojums	Dzīvesveida izpausme, ko izstrādājusi kopiena un ko nodod no paaudzes paaudzē, ieskaitot paražas, praksi, vietas, priekšmetus, mākslinieciskās izpausmes un vērtības. Kultūras mantojums var aptvert gan materiālas, gan nemateriālas vērtības
Kultūras pieminekļi	Valsts tiesiskajā sistēmā noteiktā kārtībā reģistrēta kultūrvēsturiskā mantojuma daļa – kultūrvēsturiskas ainavas un atsevišķas teritorijas (senkapi, kapsētas, parki, vēsturisku notikumu un ievērojamu personu

Labi būt mājās

Jēdziens, saīsinājums	Skaidrojums
	darbības vietas), ēku grupas un atsevišķas ēkas, mākslas darbi, iekārtas un priekšmeti, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība un kuru saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst valsts, kā arī starptautiskām interesēm
Kultūrizglītība	Pasākumu kopums, lai nodrošinātu bērnu, jauniešu un pieaugušo izglītošanos kultūras jomā, viņu radošo spēju attīstīšanu gan mācību iestādēs, gan ārpus tām, kā arī sagatavotu kultūras darba speciālistus un nodrošinātu viņu profesionālo izaugsmi
Kultūrvide	Uzskatu, prakses, paradumu un izturēšanās kopums, kas ir atzīts par kopīgu visiem, kuri dzīvo noteiktā populācijā. Kultūrvide nosaka katra cilvēka attīstību, ietekmējot valdošo jeb dominējošo ideoloģiju kopumu un personības
Laikmetīgā māksla	20. gadsimta otrajā pusē radīta mākslas forma, kas ietver dažādas mākslas formas un izteiksmes veidus, kas var atšķirties atkarībā no mākslinieka un viņa izvēlētās mākslas formas un vēstījuma. Tā izpaužas kā reakcija uz mūsdienu sabiedrības, politikas, tehnoloģiju un kultūras jautājumiem
LV	Latvijas Republika
Materiālais kultūras mantojums	Pieminekļi (arhitektūra, monumentālās skulptūras un glezniecības darbi, arheoloģiski elementi vai struktūras, uzraksti, alas vai elementu grupas), kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no vēstures, mākslas vai zinātnes viedokļa; ansambļi — atsevišķu vai apvienotu ēku grupas, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no vēstures, mākslas vai zinātnes viedokļa; ievērojamas vietas — cilvēka radītas vai cilvēka un dabas kopīgi radītas, kā arī teritorijas, kas ietver arheoloģiski ievērojamas vietas, kam ir īpašas nozīmes universāla vērtība no vēstures, estētikas, etnoloģijas vai antropoloģijas viedokļa
MK	Latvijas Republikas Ministru kabinets
Mūžizglītība	Izglītības process cilvēka dzīves garumā, kas balstās uz mainīgām vajadzībām iegūt zināšanas, prasmes, pieredzi, lai paaugstinātu vai mainītu savu kvalifikāciju atbilstoši darba tirgus prasībām, savām interesēm un vajadzībām
Nacionālā kultūra	Kultūras iezīmes, kas saista vienas valsts iedzīvotājus
Nemateriālais kultūras mantojums	Paražas, spēles un mutvārdu izpausmes formas, zināšanas un prasmes, kā arī ar tām saistīti instrumenti, priekšmeti, artefakti un kultūrtelpa, ko valstis, kopienas, grupas atzīst par sava kultūras mantojuma daļu. Tas tiek nodots no paaudzes paaudzē, un tas veido identitātes un pēctecības izjūtu, tādējādi veicinot cieņu pret kultūras daudzveidību un cilvēka radošo darbību
NVO	Bauskas novada nevalstiskā jeb pilsoniskās sabiedrības organizācija
PAP	Bauskas novada pašvaldības iestādes ‘Apvienību pārvaldes’
PIL	Bauskas novada pašvaldības izglītības iestādes
PM	Bauskas novada pašvaldības muzeji
Profesionālās ievirzes izglītība	Izglītība, kas nodrošina profesionālo zināšanu un prasmju apguvi izvēlētajā mākslu, mūzikas vai deju jomā
Radošās industrijas	Radošās industrijas rada, attīsta, ražo, izmanto, izrāda, izplata, saglabā produktus, kam piemīt ekonomiska, kultūras un/vai izklaides vērtība. Kultūras un radošās industrijas ietver šādas nozares: arhitektūru, dizainu, kino, izpildītājmākslu, vizuālo mākslu, mūziku, izdevējdarbību, televīziju, radio un interaktīvos medijus, reklāmu, datorspēles un interaktīvās programmatūras,

Jēdziens, saīsinājums	Skaidrojums
	kultūras mantojumu, kultūras izglītību, atpūtu, izklaidi un citas kultūras darbības.
SAN	Bauskas novada pašvaldības iestādes “Bauskas novada administrācija” Uzņēmējdarbības un mārketinga departamenta Sabiedrisko attiecību nodaļa
TIC	Bauskas novada pašvaldības iestādes “Bauskas novada administrācija” Uzņēmējdarbības un mārketinga departamenta Tūrisma informācijas centrs

1. Bauskas novada vispārējs raksturojums

Bauskas novads ir izveidots saskaņā ar 2020. gada 10. jūnijā pieņemto Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu. Tajā apvienoti četri līdzšinējie novadi – Bauskas, Iecavas, Rundāles un Vecumnieku. Bauskas novadā ir 2 pilsētas un 18 pagasti.

Bauskas pilsēta ir reģionālas nozīmes attīstības centrs. No 2021. gada 1. jūlija pilsētas statusu ir ieguvusi arī Iecava. Bijušā Iecavas novada teritorija ārpus Iecavas pilsētas ieguva pagasta statusu.

Bauska kā viens no trim Zemgales plānošanas reģiona reģionālas attīstības centriem ir nozīmīgs reģiona kultūras un ražošanas centrs ar attīstītu sociālo infrastruktūru un daudzveidīgiem pakalpojumiem, un tās potenciāls ievērojami pārsniedz pārējo mazo pilsētu un ciemu potenciālu.

Kultūrvidi un tās attīstību kādā teritorijā nosaka un ietekmē dažādi apstākļi – gan tādi, kas saistīti ar kultūras un mākslinieciskās jaunrades procesiem, gan tādi, kas veido šo procesu kontekstu jeb fonu. Svarīgākie kultūrvides procesus veidojošie faktori ir teritorijas daba un vēsture, kultūrvēsturiskais mantojums, apdzīvojuma struktūra, demogrāfiskie un sociālie rādītāji, notikumi, personības, kultūras dzīvi ietekmējošā infrastruktūra – transports, objektu inženiertehniskais stāvoklis, globālās informācijas pieejamība. Savukārt kultūras norišu izvērtēšanā svarīga ir dažādu statistikas datu analīze.

Pēc Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes datiem 2025.gadā Bauskas novadā ir 282 kultūras pieminekļi, no tiem 200 ir nekustamie kultūras pieminekļi, kuri pēc vērtību grupām iedalīti: 90 valsts nozīmes, 78 reģionālas nozīmes un 32 vietējas nozīmes.

Sadalījumā pa kultūras pieminekļu tipoloģiskajām grupām novada teritorijā visvairāk ir arheoloģijas (apmetnes, senkapi, viduslaiku kapsētas, pilskalni, nocietinājumi), arhitektūras (muižu apbūve, pils, pilsdrupas, baznīcas un citas ēkas) un mākslas (gleznojumi, mēbeles, interjera apdare, durvis, kapu plāksnes, altāri, ērģeles u.c.) pieminekļu, ir arī viens pilsētībūvniecības piemineklis – Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs, viena vēsturiska notikuma vieta – Iecavas Brīvības piemineklis un divi vēstures pieminekļi – režisora Alfrēda Amtmaņa-Briedīša dzimtās mājas “Zvanītāju Bukas” Vecumnieku novada Valles pagastā un dzejnieka Viļa Plūdoņa dzimtās mājas “Lejenieki” Bauskas novada Ceraukstes pagastā.

Pie nozīmīgākajiem un plaši pazīstamiem valsts nozīmes arhitektūras pieminekļiem atzīmējami Rundāles pils apbūve ar parku, Bauskas pilsdrupas ar parku, Svētā Gara luterāņu baznīca ar kapliču un žogu, Dreņģeru iebraucamā sēta un rātsnams Bauskas vecpilsētā, Mežotnes pils, Codes luterāņu baznīca un Codes muižas dzīvojamā ēka, muižas apbūve un parks, mākslīgās pilsdrupas un Jumpravmuižas parks, Iecavas muižas apbūve ar parku, Iecavas luterāņu baznīca ar žogu un vārtiem, Bornsmindes muižas apbūve ar parku, Svitenes muižas apbūve ar parku, Bērsteles luterāņu baznīca, Kaucmindes muižas apbūve, Skaistkalnes katoļu baznīca un klosteris, Ķīru vējdzirnavas un klēts Stelpes pagasta “Pliekšānos”.

Novadā nav reģistrēti industriālie kultūras pieminekļi, lai gan Bauskas vecpilsētā atrodas nozīmīgs 19.gs. vidus industriālais mantojums - augšas dzirnavas un dzirnavu kanāls, Lodiņa alus fabrika un Lejas dzirnavas un dzirnavu kanāls. Industriālais mantojums šobrīd ir degradēts, bet nākotnē ir iespējama tā ekonomiskā attīstība. Industriālās ainavas pētījumu un konceptuālos risinājumus 2021. gadā veica LLU Vides un būvzinātņu fakultātes Ainavu arhitektūras un plānošanas katedras Profesionālā maģistru studiju kursa Industriālo teritoriju plānošana ietvarā Dr.arch. prof .A.Ziemeļnieces, Dr. arch. doc U.Īles vadībā. Rundāles pagastā ir atjaunots 18.gadsimta ūdensdzirnavu komplekss Rundāles dzirnavas, kas darbojas kā muzejs; seno amatu prasmes var apgūt Ausekļa dzirnavās Bārbeles pagastā Sējas un Pļaujas svētkos, bet Ceraukstes pagastā var iepazīt 150 gadu seno Ribbes vējdzirnavu vēsturi un uzzināt kāds ir ceļš no grauda līdz maizei.

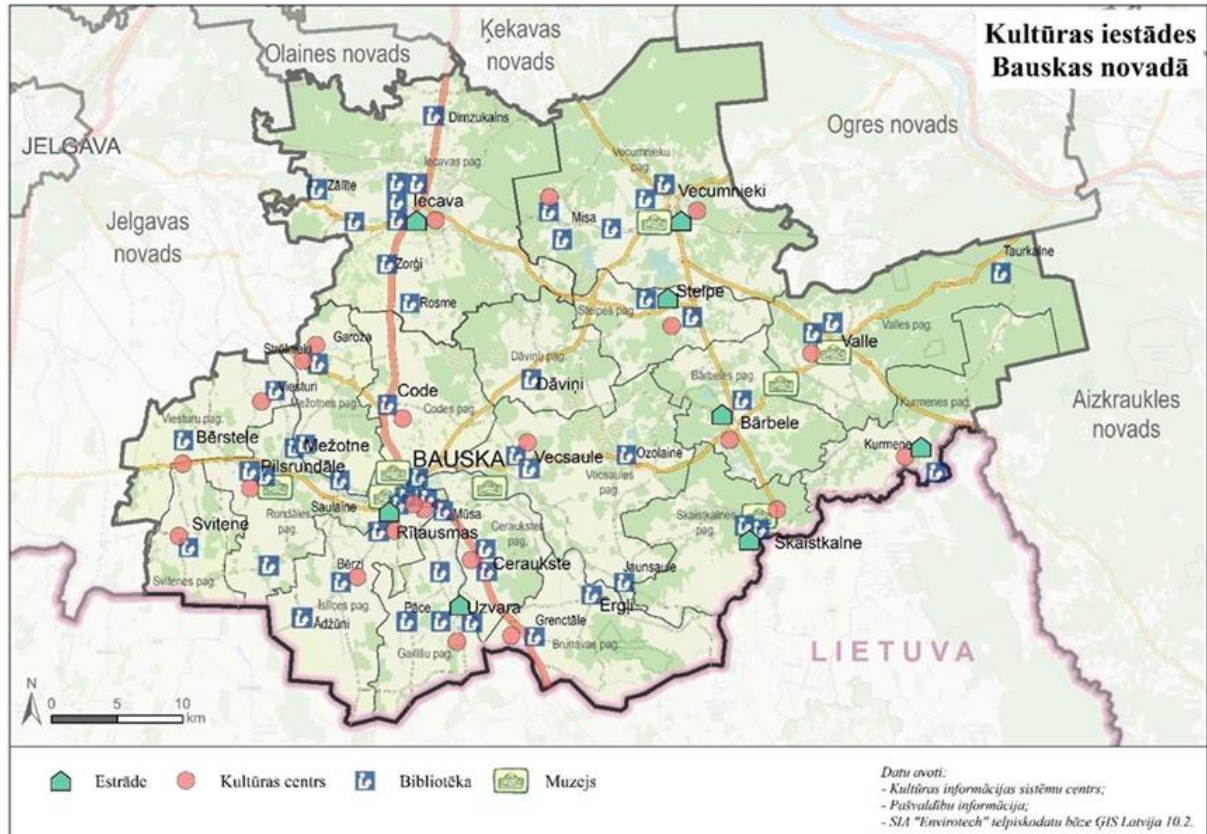
Valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa – Bauskas pilsētas vēsturiskais centra – saglabāšana un attīstība ir viens no komplicētākajiem jautājumiem Bauskas novada pašvaldībā tuvākajā nākotnē. Vecpilsētas stāvoklis vērtējams kā kritisks gan no ēku fiziskā stāvokļa, gan teritorijas izmantošanas viedokļa. Tās izmantošanu nepievilcīgu padara arī blakus esošā tranzīta plūsma pa autoceļu A7/E67. Izveidota Bauskas vecpilsētas un novada kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas un attīstības komisija un aktīvi darbojas biedrība “Bauskas vecpilsēta”, kas dibināta 2003. gadā ar mērķi celt Bauskas iedzīvotāju pašapziņu, veidot un attīstīt Bauskas vecpilsētas tēlu, radot tajā labvēlīgu vidi gan vecpilsētas iedzīvotājiem, gan tūristiem, gan uzņēmējiem.

An aerial photograph of a cultural festival in a river valley. A large crowd of people forms a circular ring on a grassy bank. Above them, a large number of colorful flags are arranged in a circular pattern. Further up the bank, a small white tent is visible. The river flows through the valley, and a bridge is seen in the lower left corner. The overall scene is bathed in a warm, golden light, suggesting late afternoon or early morning.

**BAUSKAS
NOVADA
KULTŪRVIDE**

2.1. Bauskas novada kultūras norišu vietas un to rādītāji 2024. gadā

Pašvaldības funkcijas kultūras darba organizēšanā, tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanā, tautas jaunrades un sabiedriskās rošības, kultūras un mākslas politikas realizēšanā apvienotajā Bauskas novadā īsteno 21 dažādas kultūras iestādes – kultūras centri, kultūras nami, saietu nami, tautas nami, daudzfunkcionālais centrs un pagastos bez atbilstošām telpā- pagastu kultūras darba organizatori.

1.attēls Kultūras infrastruktūras izvietojums (avots: kulturasdati.lv)

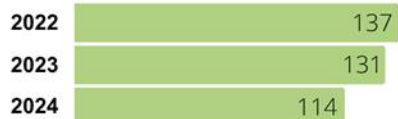
Bauskas novada kultūras dzīve 2024. gadā turpināja attīstīties, piedāvājot daudzveidīgus pasākumus un iniciatīvas gan novada pilsētās, gan pagastos. Iestādes statuss ir divām kultūras institūcijām: “Bauskas Kultūras centram” un “Iecavas kultūras namam”. Iestādes ir galvenais kultūras norišu organizators Bauskā un Iecavā, veidojot plašu pasākumu programmu, kā arī sniedzot atbalstu vietējām kopienām un amatiermākslas kolektīviem.

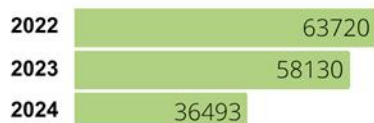
Kultūras norišu statistika kultūras iestādēs

Bauskas Kultūras centrs

organizēto kultūras norišu skaits

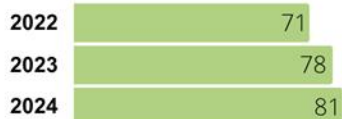

norišu apmeklējumu skaits

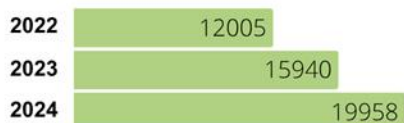

Iecavas kultūras nams

organizēto kultūras norišu skaits

norišu apmeklējumu skaits

2.attēls. Kultūras norišu statistika Bauskas novada kultūras iestādēs

Bauskas Kultūras centrs ir novada pašvaldības lielākā novada kultūras iestāde, kuras galvenie uzdevumi ir piedāvāt daudzveidīgus un kvalitatīvus kultūras pasākumus dažādām novada iedzīvotāju sabiedrības un vecuma grupām, veicināt un atbalstīt tradicionālās latviešu kultūras saglabāšanu un mākslinieciskās jaunrades procesu, kā arī nodrošināt valsts svētku, piemiņas dienu un tradicionālo pasākumu norisi Bauskā.

Iecavas kultūras nams ir Bauskas novada pašvaldības iestāde, kas nodrošina kvalitatīvu kultūras pakalpojumu pieejamību sabiedrībai un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu Iecavas pilsētā pagastā.

Bauskas novadā tiek organizēti dažādi kultūras pasākumi, kas veicina sabiedrības interesi par kultūru. Novadā kultūras iestādes rada, uzkrāj, saglabā, pēta, dara pieejamas un popularizē kultūras vērtības. Kultūras aktivitātes notiek 22 kultūras norišu vietās.

Bauskas novadā apvienību pārvaldēs darbojas kultūras norišu vietas, kas sniedz kultūras pakalpojumu piedāvājumu vietējiem iedzīvotājiem.

1.tabula

Bauskas novada kultūras norišu vietas

Bauskas apvienība	
Brunavas pagasts	Grenctāles kultūras nams
Ceraukstes pagasts	Ceraukstes kultūras nams
Codes pagasts	Codes pagasta kultūra
Dāviņu pagasts	Kultūras nams "Dāvis"
Gailīšu pagasts	Kultūras nams "Kamarde"
Īslīces pagasts	Īslīces kultūras nams
Mežotnes pagasts	Daudzfunkcionālais centrs "Strēlnieki"
Vecsaules pagasts	Vecsaules saietas nams "Klētņieki"
Rundāles apvienība	
Svitenes pagasts	Svitenes tautas nams
Viesturu pagasts	Bērsteles kultūras nams Viesturu kultūras centrs
Rundāles pagasts	Multifunkcionālā centra Kultūras zāle Kultūrtelpa "Mežotnes baznīca"

Labi būt mājās

Vecumnieku apvienība	
Vecumnieku pagasts	Vecumnieku tautas nams
Bārbeles pagasts	Bārbeles tautas nams
Skaistkalnes pagasts	Skaistkalnes tautas nams
Kurmenes pagasts	Kurmenes tautas nams
Misas pagasts	Misas tautas nams
Valles pagasts	Valles saietu nams
Stelpes pagasts	Stelpes pagasta kultūra

Kultūras norisēm plaši tiek izmantotas arī cita pašvaldību infrastruktūra – brīvdabas estrādes, parki, laukumi, stadioni, skolu un citu pašvaldības ēku infrastruktūra un vietas brīvā dabā, muzeji, u.c. vietas:

- Bauskas Pilskalņa parka estrāde;
- Bauskas rātsnams un rātslaukums;
- Karpa dārzs Bauskā;
- Saules dārzs Bauskā;
- Pīrāgu estrāde Gailīšu pagastā;
- atpūtas vieta “Ciema dārzs” brīvdabas pasākumiem Codē;
- Garozas parks un Līgo dārzs Mežotnes pagastā;
- Mežotnes pils;
- Vecsaules saietu nama āra teritorija;
- atpūtas komplekss “Rožmalas Ceraukstē”;
- atpūtas komplekss “Miķelis” Gailīšu pagastā;
- Iecavas estrāde;
- atrakciju parks “Labirinti” Zorģos Iecavas novadā;
- Vecumnieku estrāde;
- Vecumnieku centra parks;
- Skaistkalnes estrāde;
- Bārbeles estrāde;
- atpūtas komplekss “Ausekļa dzirnavas” Bārbeles pagastā;
- Stelpes pagasta estrāde un pamatskola;
- Kurmenes parka estrāde;
- Rundāles pils un dārzs;
- Rundāles multifunkcionalā centra brīvdabas amfiteātris
- Saules dārzs pie Svītenes tautas nama;
- Mežotnes pilskalns;
- Mazmežotnes muiža un dārzs;
- Kultūrtelpa Mežotnes baznīcā.

Kultūrvides veidošanā un kultūras pasākumu pieejamībā sava vieta ir arī baznīcām, kuras ir gan nozīmīgi arhitektūras pieminekļi ar mākslas vērtībām, gan kultūras pasākumu (koncerti, izstādes u.c.) vietas, piemēram, Bauskas Sv. Gara baznīca, Skaistkalnes Romas katoļu baznīca, kurās saglabāta izcilu mākslas pieminekļu kolekcija un grezns vēsturiskais interjers. Skaistkalnes Romas katoļu baznīca ir nozīmīgākais katoļticības centrs Zemgalē un otra Latvijā populārākā svētceļojumu vieta pēc Aglonas. Bauskas Sv. Gara baznīcā notiek senās mūzikas koncerti.

2.2. Novada, reģionāla un nacionāla mēroga rīkote pasākumi novada kultūras norišu vietās

Bauskas novads ir mājvieta spožiem un krāsainiem notikumiem. Novadā notiek dažādi nozīmīgi ikgadēji vai cikliski festivāli, kas ir ieguvuši lielu sabiedrības atzinību. Bez dažādu žanru koncertiem, teātra izrādēm un kino seansiem, Bauskā par tradicionāliem pasākumiem kļuvas kultūras norises: "Meteņi Vecumniekos" latviešu tautas deju zelta fonda deju konkurss "Bigas krūze", Lielā diena "Lejeniekos", "Vimbu svētki", Saulgriežu sagaidīšanas ceremonija "Spīgo", "Ģimeņu sporta diena", "Kanepenes svētki", amatiereteātru brīvdabas izrāžu festivāls "Vezums", "Senioru deju festivālu "Annas danči", "Pulsēta", amatiermākslas sezonas atklāšanas pasākumi, jauniešu kolektīvu deju un sporta sacensību konkursu "Ziemassvētku kauss".

Novada, reģionāla un nacionāla mēroga novada kultūras norišu vietu rīkoti pasākumi saskaņā ar pasākumu plāniem. Katrā novada apdzīvotajā vietā darbojas kultūras norišu organizatori, kas rūpējās par vietējās kultūras dzīves attīstību un tradīciju saglabāšanu. 2024. gads iezīmējās ar daudziem nozīmīgiem pasākumiem, jauniem projektiem un kultūras norišu vietu attīstību, veicinot iedzīvotāju iesaisti un bagātinot novada kultūras piedāvājumu.

2.tabula

Kultūras pasākumu apmeklētāju skaits 2023., 2024. gadā

Vieta	Pasākumu skaits	Apmeklētāju skaits maksas un bezmaksas pasākumos		
	2023. gads	2024. gads	2023. gads	2024. gads
Bauskas apvienības pārvalde				
Brunavas pagasts	32	43	1825	1535
Ceraukstes pagasts	28	28	1580	1654
Codes pagasts	36	20	863	945
Dāviņu pagasts	17	23	370	465
Gailīšu pagasts	25	29	802	590
Īslīces pagasts	42	46	5175	5741
Mežotnes pagasts	28	69	1420	2602
Vecsaules pagasts	46	57	2290	2788
Rundāles apvienības pārvalde				
Rundāles multifunkcionālais centrs	65	47	8381	5800
Kultūrtelpa "Mežotnes baznīca"	0	15	0	2300
Svitenes pagasts	34	31	3509	2669
Viesturu pagasts	30	15	17	363
Bērsteles ciems	1	29	18	1271
Vecumnieku apvienības pārvalde				
Bārbeles pagasts	45	63	2302	3031
Kurmenes pagasts	63	46	3000	2800
Skaistkalnes pagasts	36	29	6136	6010

Labi būt mājās

Stelpes pagasts	36	30	1737	1596
Valles pagasts	31	21	1093	758
Vecumnieku pagasts, Vecumnieku ciems	27	38	4800	4465
Vecumnieku pagasts, Misas ciems	32	45	2500	2826

2025. gadā pašvaldības kultūras norišu organizatori piedāvā daudzveidīgas aktivitātes, lai iepriecinātu gan vietējos iedzīvotājus, gan viesus. Pasākumu plānā atspoguļoti nozīmīgākie pašvaldības un tūrisma pakalpojumu sniedzēju organizētie kultūras un tūrisma pasākumi.

3.tabula

Bauskas novada nozīmīgākie kultūras pasākumi 2025. gadā*

Datums	Pasākuma nosaukums	Norises vieta
14.-16.02.	XXVI Starptautiskais Masku tradīciju festivāls	Bauskas novads
22.02.	Atvērtā ekskursija interjera ekspozīcijā	Bauskas rātsnams
08.03.	Sieviešu dienai veltīts pasākums	Bauskas motormuzejs
15.03.	Atvērtā ekskursija interjera ekspozīcijā	Bauskas rātsnams
20.03.	Lielā diena "Lejeniekos"	Viļa Plūdoņa muzejs
06.04.	Tūrisma sezonas atklāšanas pasākums "Daba mostas"	Atpūtas komplekss "Miķelis"
11.04.-21.06.	Izstāde "Bauskas novads. Gadsimti. Stāsti. Tērpi"	Bauskas rātsnams
12.04.	Atvērtā ekskursija interjera ekspozīcijā	Bauskas rātsnams
18.-21.04.	Lieldienu svētku pasākumi	Bauskas novada pagasti
18.-20.04.	Ģimenes dienu pasākumi	Bauskas motormuzejs
20.04.	Vimbu svētki	Bauska
25.-27.04.	Starptautiskais populārās mūzikas izpildītāju konkurss - festivāls "Aprīļa pilieni"	Īslīces kultūras nams
26.04.	Vēstures lasījumi "4. maijs"	Bauskas rātsnams
04.05.	4. maija koncerts	Bauskas rātslaukums
17.05.	"Sējas svētki"	Ausekļu dzirnavas
17.05.	Starptautiskā muzeju nakts	Bauskas novada muzeji
17.05.	Baznīcu nakts un Atvērto baznīcu diena	Bauskas novada dievnami
31.05.	Velo parka "Uzvara" atklāšanas svētki	Uzvara
7.-8.06.	Festivāls "Zobens un Lemess"	Bauskas pilskalna parka estrāde
15.06.	Viduslaiku diena, X paukošanas turnīrs "Ius gladii"	Bauskas pils muzejs
21.06.	Saulgriežu sagaidīšanas ceremonija "Spīgo"	Bauskas pilskalns parks
21.06.	Vasaras saulgrieži – dabas mistērijas svinēšana	Rundāles ūdensdzirnavas
21.06.	Pasākums "Misas Baltā nakts"	Misas tautas nams
20.-23.06.	Līgo svētku pasākumi	Bauskas novada pagasti
22.06.	Pasākums "Ielīgojam Iecavā"	Iecavas parka estrāde
29.06.	Pēterdiena Kurmenē	Kurmenes baznīca
04.-05.07.	Bauskas Country mūzikas festivāls	Bauskas pilskalna parka estrāde Labi būt mājās

12.-13.07.	Senās mūzikas festivāls "Vivat Curlandia!"	Bauskas pils muzejs
19.07.	Bauskas novada svētki: Zem zelta ozola zariem - Liliju stāsti	Vecumnieku estrāde
23.,25.,26.,30.07.	Koncerti notikumu pagalmā "Pulsēta"	Bauskas kultūras centrs
26.-27.07.	Amatierteātru brīvdabas izrāžu festivāls "Vezums"	Uzvara
27.07.	Svētki Iecavas parkā	Iecavas parka estrāde
01.-3.08.	"Kanepenes svētki"	Skaistkalne
01.,02.08.	Koncerti notikumu pagalmā "Pulsēta"	Bauskas kultūras centrs
16.08.	"Laimes flauta" brīvdabas koncert uzvedums un gaismu spēles	Bruknas muiža
23.08.	Ģimenes dienas pasākums Iecavā	Iecavas parks
30.08.	Vasaras noslēguma koncerts Iecavas kultūras nama pagalmā	Iecavas kultūras nams
01.09.	Zinību dienas koncerts	Bauskas rātslaukums
04.09.	IGO mūzikas un mākslas centra "Ceplis" koncerts	IGO mūzikas un mākslas centrs "Ceplis"
06.09.	"Pļaujas svētki"	Ausekļu dzirnavas
07.09.	Dzejas dienas "Mūru dzirnavās"	Kurmene
12.09.	Dzejas dienas "Lejeniekos"	Viļa Plūdoņa muzejs
13.09.	Zemgales dižtirgus un "CIERE"	Bauskas vecpilsēta
19.09.	Pianista Daumanta Liepiņa solokonzerts	Mazā Mežotnes pils
20.09.	Baltu vienības dienas koncerts "Gaismas starā"	Mežotnes pilskalns
25.10.	Konzerts "Liepājas skaņas Rundāles pilī"	Rundāles pils muzejs
25.10.	"Leģendu nakts"	Svitenes muiža
28.10.	Veļu vakars "Lejeniekos"	Viļa Plūdoņa muzejs
11.11.	Lāčplēša dienai veltīts pasākums	Bauskas motormuzejs
11.-18.11.	Valsts svētkiem veltīti pasākumi	Bauskas novada pagastos
15.11.	Vēstures lasījumi "18. novembris"	Bauskas rātsnams
18.11.	Valsts svētku koncerts	Bauskas rātslaukums
18.11.	Valsts svētkiem veltīts pasākums	Bauskas motormuzejs
01.-31.12.	Ziemassvētku izstāde "Kur mājā brīnums"	Bauskas muzejs
13.12.	Bauskas galvenās egles iedegšana	Bauskas rātslaukums
13.12.	Konzerts "Liepājas skaņas Rundāles pilī"	Rundāles pils muzejs
14.12.	Ziemassvētku tirdziņš	Bauskas rātslaukums
20.12.	Ziemas saulgrieži "Lejeniekos"	Viļa Plūdoņa muzejs
21.-31.12.	Ziemassvētku pasākumi	Bauskas novada pagasti
31.12.	Jaunā gada sagaidīšanas koncerts	Bauskas rātslaukums

**No 2028.gada pasākumu sarakstā tiks iekļauti Bauskas amatu mājas organizētie pasākumi, nodarbības un meistarklases.*

2.3. Pašvaldības līdzfinansētie kultūras projekti

No 2024. gada februāra Bauskas pašvaldības Kultūras nodaļa organizē kultūras projektu konkursu. Konkursā pašvaldības līdzfinansējumu piešķir festivālu un sabiedriski nozīmīgu kultūras projektu īstenošanai. Līdzfinansējuma summa vienam projektam - līdz 15 000 EUR.

Konkurss tiek organizēts, lai nodrošinātu kultūras pasākumu daudzveidību un pieejamību dažādām sabiedrības grupām, sekmētu novada ekonomisko izaugsmi un kultūras tūrisma, īstenojot unikālus projektus kultūras un mākslas nozarēs, stiprinātu kultūrvēsturisko mantojumu, tradīcijas un vietējo identitāti. Tie var būt visdažādākie kultūras jomas projekti: mūzikas koncerti, festivāli, izstādes, teātra izrādes, grāmatu izdošana, radošās darbnīcas, starpdisciplināri kultūras projekti un citi.

Nolikuma izpratnē festivāls un sabiedriski nozīmīgs kultūras pasākums ir saturiski pārdomāta, producēta kultūras programma, kas savā formā atšķiras no regulāra kultūras procesa un ir publiski pieejams ar potenciālu piesaistīt plašu sabiedrības daļu, tostarp kultūras tūristus.

Konkursā var piedalīties juridiskas un fiziskas personas, kas reģistrējušās kā saimnieciskās darbības veicēji, bet ne pašvaldības iestādes, kurām līdzekļus savu funkciju pildīšanai piešķir budžeta ietvaros.

Projekta izvērtēšana un atbalsta kritēriji:

- Sekmē mākslas un kultūras mantojuma tradīciju saglabāšanu un popularizēšanu, stiprina vietējo identitāti;
- Ir unikāli un norisinās tikai Bauskas novadā;
- Atbilst projekta norises ilgumam;
- Izceļas ar māksliniecisko kvalitāti un oriģinalitāti;
- Veicina kultūras tūrisma, atbalsta vietējo amatniecību un uzņēmējdarbību;
- Sasniedz skaidru un definētu mērķauditoriju;
- Nodrošina plašu publicitāti un sabiedrības pieejamību;
- Ir videi draudzīgi;
- Atbilst projekta attīstības ciklam;
- Norāda papildu finansējuma avotus, to apmēru un pozīcijas;
- Liecina par pieteicēja pieredzi un reputāciju;
- Atbilst tāmēm, kas ir samērīgas ar projekta ideju un mērogu.

2024. gada pavasarī ar projekta realizācijas laiku līdz 2024. gada decembrim tika atbalstīti šādi projekti (projekta iesniedzējs, projekta nosaukums, piešķirtais finansējums):

3.tabula

Pašvaldības līdzfinansētie projekti 2024.gadā*

Iesniedzējs	Projekta nosaukums	Piešķirtais finansējums
Rīgas Vēsturiskā teātra un mūzikas biedrība	IX Kurzemes-Zemgales hercogu Ketleru laika mūzikas un mākslas festivāls "Vivat Curlandia!"	15 000 EUR
Biedrība "Alternatīvās kultūras centrs "Krauklis""	Zobens un Lemess 2024	10 000 EUR
Biedrība "Aprīļa pilieni"	Starptautiskais populārās mūzikas konkurss "Aprīļa pilieni 2024"	7255 EUR
SIA PASTĀSTI	Brīvdabas koncerts un gaismu spēles "LAIKS. TU. LŪGŠANA"	6444,03 EUR
Biedrība "Sadarbības tilts"	Koncerts "Vajadzīgi solisti"	3300 EUR
Mārtiņš Mediņš	"Pļaujas svētki" Ausekļu dzirnavās	1720 EUR
SIA SOPRA	Tatjanas Paļčukas-Rikānes grāmatas izdošana	1643,07 EUR
Mārtiņš Mediņš	"Sējas svētki" Ausekļu dzirnavās	1620 EUR

Labi būt mājās

VSIA Valsts Akadēmiskais koris "Latvija"	Koncerts Skaistkalnes katoļu baznīcā	1500,90 EUR
--	--------------------------------------	-------------

***Realizācijas termiņš līdz 2024. gada decembrim**

2024. gada rudenī izsludinātā konkursa atbalstītie kultūras projekti ar realizēšanas laiku no 2025. gada 1.janvāra līdz 31. decembrim.

4.tabula

Pašvaldības līdzfinansētie projekti 2025.gadā

Projekta nosaukums	Iesniedzējs	Līdzfinansējums
Tūrisma sezonas atklāšanas pasākums "Daba mostas"	SIA "Uzvara Lauks"	877,02 EUR
"Aprīļa pilieni 2025" (popmūzikas konkurss)	Biedrība "Aprīļa pilieni"	7303,58 EUR
"Sējas svētki"	Mārtiņš Mediņš	1924,68 EUR
"Pļaujas svētki"	Mārtiņš Mediņš	1950,14 EUR
Veloparka "UZVARA" atklāšanas pasākums	Biedrība "Sadarbības tilts"	4812,10 EUR
Festivāls "Zobens un Lemess"	Biedrība "Krauklis"	12 249,45 EUR
"Vivat Curlandia!" 2025	Rīgas Vēsturiskā teātra un mūzikas biedrība	11 573,10 EUR
Koncertuzvedums "Laimas flauta"	SIA "Pastāsti"	9944,85 EUR

2.4. Bauskas novada svētku tradīcija

Pirms 2021. gada Administratīvi teritoriālās reformas novada svētki bija ikgadējs pasākums Bauskas, Iecavas, Rundāles, Vecumnieku novadā. Svētki pulcēja vietējos iedzīvotājus un viesus, lai svinētu kultūru, tradīcijas un kopienas vienotību. Pirmie apvienotā novada svētki 2022. gadā tika organizēti novada administratīvajā centrā Bauskā; 2023. gadā Bauskas novada svētki notika Rundāles apvienības teritorijā – Mežotnes pilskalnā, vēstot stāstu par mūsu saknēm zemgaļu zemē. 2024. gadā novada svētki atgriezās Bauskā, lai svinētu pilsētas 415 gadu jubileju. Turpmākajos gados svētki aptvers arī pārējo novada teritoriju un aicinās pavesoties Vecumnieku un Iecavas apvienībās.

Svētku simbols ir zelta ozols ar kuplojošu lapotni – rosīgu vietējo sabiedrību, tie ir cilvēki, kas dzīvo, darbojas Bauskas novadā un dod cits citam pozitīvu enerģiju iedrošinot, atbalstot un sadarbojoties.

2.5. Amatiermākslas darbība Bauskas novadā

Amatiermāksla ir viens no sabiedrībā nozīmīgākajiem brīvā laika pavadīšanas veidiem, kas ne vien veicina radošu pašizpaušmi, bet arī stiprina kultūras identitāti un vietējo kopienu saliedētību. Bauskas novadā šī tradīcija ir dzīvotspējīga un daudzveidīga – īpaši populāras ir kordziedāšana, tautas dejas, teātra māksla un pūtēju orķestri.

2024. gadā Bauskas novadā darbojas 100 amatiermākslas kolektīvi, kuros iesaistīti 1650 dalībnieki. Šie kolektīvi ne tikai piedāvā iespējas radošai izpaušmei, bet arī kļūst par vietu, kur veidojas savstarpēja sapratne, sadarbība un atbalsts. Tie apvieno cilvēkus dažādos vecuma posmos un profesijās, stiprinot kopības sajūtu.

Amatierkolektīvu aktīvā darbība aptver plašu kultūras dzīves spektru:

- Piedalīšanās valsts svētku koncertos, novada svētkos, baznīcu un pilsētu jubilejās, piemiņas pasākumos;
- Tematisku koncertu, izrāžu, deju vakaru un izbraukuma pasākumu organizēšana pagastos un apkārtnē;
- Aktīva dalība valsts mēroga skatēs, kā arī reģionālajos un starptautiskajos festivālos, pārstāvējot Bauskas novadu augstā mākslinieciskā līmenī.

2023. gada XXVII Vispārējos latviešu Dziesmu un XVII Deju svētkos piedalījās 50 Bauskas novada amatierkolektīvi ar 1075 dalībniekiem, kas ir apliecinājums šīs kustības nozīmei un kvalitātei. Līdzdalība šāda mēroga notikumos sekmē kultūras vērtību pārmantojamību un reģiona atpazīstamību visā Latvijā.

Amatiermākslas kolektīvu darbība Bauskas novadā atspoguļo gan tradīciju saglabāšanu, gan mūsdienīgu pieeju mākslinieciskai jaunradei. No folkloras un tautas mākslas līdz jauniem, radošiem projektiem – šī daudzveidība bagātina vietējo kultūrvidi un iedvesmo jaunus dalībniekus iesaistīties kopīgā kultūras radīšanā.

Amatiermāksla Bauskas novadā

33 G1

korī, tautas deju kolektīvi, pūtēju orķestri
un kokļu mūzikas ansambļi

15 G2

folkloras kopas, entogrāfiskie ansambļi,
tautas mūzikas grupas, tautas lietišķās
māks studijas, amatierteātri un vokālie
ansambļi

48

bērnu, jauniešu, senioru interešu kolektīvi
(deja, vokālā māksla, teātra māksla,
keramika)

14

brīvā laika interešu grupas (gleznošana,
fotogrāfija, floristika, līnijdejas, keramika,
aušana)

2.6. Amatniecība Bauskas novadā

Amatniecība Bauskas novadā ir nozīmīga kultūras un ekonomikas sastāvdaļa, kas tiek aktīvi attīstīta un integrēta dažādos sabiedriskos un tūrisma projektos, reģistrēti vairāk kā 50 amatnieki/ mājrāžotāji, neskaitot pārtikas amatniekus (rotas, sveces, māla trauki, austie izstrādājumi, adījumi, gleznošanas studijas, tekstilizstrādājumi, akmens, koka interjera priekšmeti, metālizstrādājumi, arheoloģiskās rotas, klūdziņu pinumi, mēbeles un interjera priekšmeti, dabīgā kosmētika, skārda izstrādājumi, u.c.).

Vēsturiski Bauska bija viens no Kurzemes un Zemgales hercogistes amatniecības un tirdzniecības centriem, pateicoties tās izdevīgajai atrašanās vietai pie Lielupes un Mūsas upju saplūšanas. Šī stratēģiskā pozīcija veicināja pilsētas attīstību kā rosīgu amatniecības un tirdzniecības mezglu.

Kā zināšanu centrs darbojas Rundāles pils restaurācijas nodaļa, kas tika izveidota 1972. gadā, kad darbu sāka glezniecības, keramikas un mēbeļu restauratori. Laika gaitā izveidojās arī polihromā koka, tekstila un metāla restaurācijas darbnīcas.

Bauskas pilī pieredze ir uzkrāta akmens un mūru restaurācijā, arh. M.Hanzls „Bauskas pils centrālā un mazā torņa konservācija”, vēsturisko krāšņu atjaunošanā, izdota monogrāfija I. Līne „Bauskas pils krāsnis un krāšņu podiņi” - pētījums par Bauskas pils krāsnīm un krāšņu podiņiem un katalogs, kurā iekļauti visi līdz šim Bauskas pils arheoloģiskajā izpētē atrastie 16.-18. gadsimta sākuma krāsns podiņu tipi.

Mūsdienās Bauskas novadā amatniecība tiek aktīvi attīstīta un popularizēta. Amatniecība ir būtiska tūrisma attīstībā, tūrisma stratēģijā uzsvērtā nepieciešamība radīt vidi, kas veicina amatniecības un radošo nozaru attīstību, piesaistot gan vietējos iedzīvotājus, gan tūristus.

Lietišķās mākslas studijas “Bauska” pirmsākumi meklējami 1957.gadā. Studija laika gaitā kļuva par sadzīves kultūras un estētiskās gaumes veidotāju novada teritorijā. No 1967. gada studijai tika piešķirts Tautas lietišķās mākslas studijas nosaukums. Studija arī mūsdienās regulāri piedalās Latvijas Brīvdabas muzeja rīkotajos gadatirgos.

Metālkalēji: kalēju darbnīca U&A, SIA Zemgales smēde. Rotkalis Māris Braže izgatavo seno zemgaļu rotu kopijas, veic rotkaļa amata demonstrējumus un stāsta par seno zemgaļu apģērbu (10. - 12.gs.) un rotu pareizu nēsāšanu.

Dreņģeru sēta

Atjaunojamais valsts nozīmes arhitektūras piemineklis “Dreņģeru iebraucamā sēta” (valsts aizsardzības Nr.6168) ir daļa no valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa “Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs” (valsts aizsardzības Nr.7425) vēsturiskās apbūves. “Dreņģeru iebraucamā sēta” ir nozīmīgs akcents Bauskas vecpilsētas pilsētbūvnieciskajā struktūrā, jo ēka veido Kalna un Plūdoņa ielu stūra vēsturisko apbūvi un ir daļa no pilnībā saglabājušās Kalna ielas pāra numuru puses vēsturiskās apbūves.

Lai uzlabotu Tautas lietišķās mākslas studijas “Bauska” un Bauskas bērnu un jauniešu centra sadarbību un pakalpojumus, Dreņģeru sētā plānots izveidot jaunu restaurācijas un amatniecības centru Bauskas Amatu māja, izveidot ekspozīciju un kultūras satura digitālo piedāvājumu, iesaistot vietējās iedzīvotāju kopienā.

Plānota ēkas pirmā stāva telpu pielāgošana Tautas lietišķās mākslas studijas “Bauska” (turpmāk - studija) vajadzībām; universālu, dažādu tradicionālo amatu un restaurācijas meistarklasēm. Pirmā stāva daļā, kas tuvāka Plūdoņa un Kalna ielas krustojumam, izveidojama ekspozīcijas telpa par Bauskas pilsētas vēsturiskā centra un ēkas vēsturi.

Bauskas amatu mājas darbības mērķis:

- saglabāt un piepildīt ar saturu valsts nozīmes arhitektūras pieminekli, Bauskas pilsētas vēsturiskās koka apbūves daļu un nozīmīgu Bauskas pilsētas vēsturiskā centra pilsētbūvnieciskās struktūras elementu – ēku “Dreņģeru iebraucamā sēta”;
- aktualizēt un risināt Bauskas pilsētas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības jautājumus;
- nodrošināt Zemgales un Bauskas materiālā un nemateriālā mantojuma autentiskuma saglabāšanu, amatniecības tradīciju un kultūras vērtību pārmantošanu, pētīšanu un jaunrades attīstību.

Bauskas amatu mājas darbības uzdevumi:

- Restaurācijas un amatniecības centra darbības nodrošināšana;
- Tautas lietišķās mākslas studijas "Bauska" darbības nodrošināšana;
- Ekspozīcijas izveide un uzturēšana;
- Interesu izglītības un mūžizglītības nodarbību nodrošināšana bērniem un pieaugušajiem, sadarbībā ar Bauskas bērnu un jauniešu centru;
- Apmācību un konsultāciju nodrošināšana par vēsturisku ēku saglabāšanas un restaurācijas jautājumiem, līdzdalība restaurācijas meistarklašu organizēšanā, sadarbībā ar biedrību "Bauskas vecpilsēta".

2.7. Bauskas novada muzeji

Muzejiem ir būtiska loma nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā visā valstī. Tie aktīvi īsteno izglītojošas aktivitātes – ekskursijas, lekcijas, muzejpedagoģiskās programmas gan formālās izglītības ietvaros, gan kā mūžizglītības daļu, kā arī dažādus kultūras pasākumus, sekmējot sabiedrības līdzdalību un kultūrizglītību.

Bauskas novada muzeji ir akreditēti un ir Latvijas Muzeju biedrības biedri. Visiem akreditētajiem muzejiem ir izstrādātas un apstiprinātas attīstības stratēģijas.

2.7.1. Pašvaldības muzeji Bauskas novadā

Bauskas muzejs

Pašvaldības nozīmes muzejs, kas realizē valsts kultūrpolitiku novada vēstures, mākslas un kultūras mantojuma izpētē, apkopošanā un saglabāšanā. Muzejs piedāvā plašas ekspozīcijas par Bauskas novada vēsturi, izglītību, mākslu, etnogrāfiju un tautas lietišķās mākslas tradīcijām. Tajā darbojas arī tautas lietišķās mākslas studija "Bauska".

Memoriālais muzejs "Lejenieki" (Viļa Plūdoņa dzimtās mājas), Bauskas muzeja struktūrvienība Memoriālais muzejs, kas izveidots 1963. gadā dzejnieka Viļa Plūdoņa dzimtajās mājās. Tajā izveidota ekspozīcija par dzejnieka dzīvi un daiļradi, nodrošinot literārā mantojuma pieejamību plašai sabiedrībai.

Piedāvājums:

- Ekspozīcijas;
- Tematiskās izstādes;
- Gida pakalpojumi ekskursijai muzejā vai pilsētā;
- Tematiskā ekskursijas;
- Muzejpedagoģiskās programmas bērniem un jauniešiem;
- Kāzu programma.

Bauskas pils muzejs

Bauskas pils raksturo 15.–17. gadsimta militāro būvju arhitektūru Latvijā. Tās vecākā daļa ir vienīgais speciāli uguns šaujamo ieroču lietošanai celtais Livonijas ordeņa cietoksnis, bet jaunākā daļa – ar bastioniem, aizsardzības sienām un zemes vaļņiem nocietināta rezidences tipa pils. Celtne ir vienīgā daļēji saglabājusies Kurzemes un Zemgales hercogu Ketleru rezidence. Muzeja centrālais eksponāts ir vēsturiskais Bauskas pils komplekss – unikāls kultūras piemineklis, kas sniedz ieskatu reģiona vēsturē, arhitektūrā, amatniecībā un kultūras tradīcijās. Muzejs izceļas ar starptautiski nozīmīgu kultūrvēsturisku vēstījumu un kvalitatīvu ekspozīciju veidošanu.

Piedāvājums:

- Bauskas pils apmeklējums kopumā;
- Bauskas pils vēstures ekspozīcijas apskate pieaugušajiem, skolēniem un pirmsskolas vecuma bērniem;
- Tematiskā izstādes;

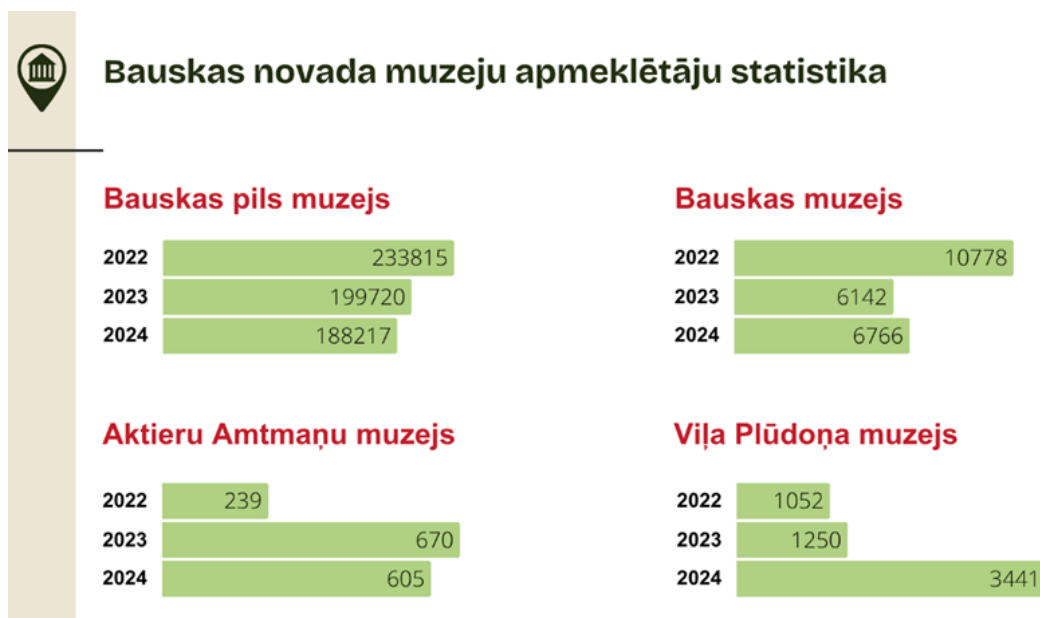
- Brīvdabas militārā ekspozīcija;
- Digitālā ekspozīcija „Bauskas pils būvperiodi” Bauskas pils tornī;
- Bauskas pils dekoratīvo akmens kalumu kolekcijas izstāde;
- Interjeru ekspozīcijas apskate;
- Cietokšņa drupas, skatu laukums un ainavu taka;
- Tematiskās programmas;
- Muzejpedagoģiskā programma skolēniem;
- Programmas jaunlaulātajiem un kāzu viesiem.

Aktieru Amtmaņu muzejs

Memoriālais muzejs, kas atrodas vietā, kur dzīvojuši ievērojamie aktieri un režisori – Alfrēds Amtmanis-Briedītis (1885–1966) un Teodors Amtmanis (1883–1938). Muzejā izveidota pastāvīgā ekspozīcija un tiek rīkotas dažādas tematiskās izstādes un pasākumi. Plānots muzeju attīstīt kā Bauskas muzeja struktūrvienību un nodrošinot tam nepieciešamo institucionālo ietvaru.

Piedāvājums:

- Muzeja apskate, tematiskas izstādes, ekskursija pa muzeju
- Tematiskie pasākumi – Teātra diena, Muzeju nakts, T.Amtmaņa piemiņas diena
- Programmas tūristu grupām un kolektīviem - kāzu izklaides un jautras izdarības no “Silmaču saimes”

5. attēls Apmeklētāju statistika pašvaldības muzejos.

2.7.2. Valsts muzeji un filiāles Bauskas novada teritorijā

Rundāles pils muzejs

Rundāles pils ir izcilākais baroka un rokoko arhitektūras un mākslas piemineklis Latvijā, celts no 1736. gada līdz 1740. gadam kā vasaras rezidence Kurzemes-Zemgales hercogam Ernstam Johanam Bīronam, Krievijas imperatores Annas Joanovnas favorītam. To projektējis slavenais Krievijas galma arhitekts Frančesko Rastrelli. Valsts nozīmes muzejs, kas ir viens no izcilākajiem mākslas, kultūrvēstures un dārzu mākslas centriem Latvijā. Tas glabā nozīmīgu Latvijas senās mākslas kolekciju un piedāvā plašas Eiropas dekoratīvās un sakrālās mākslas pastāvīgās ekspozīcijas. Rundāles pils muzejs ir starptautiski atpazīstams kultūras tūrisma galamērķis. Kopš 2021. gada Rundāles pils ansamblis ir iekļauts UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas Nacionālajā sarakstā. 2023. gadā Rundāles pils muzejs uzņemts Eiropas Karalisko rezidenču tīklā – organizācijā, kurā apvienojušās ievērojamākās Eiropas valdnieku rezidences.

Labi būt mājās

Mežotnes pils

Mežotnes pils ir viens no izcilākajiem klasicisma arhitektūras paraugiem Latvijā. Pils celtniecība notika no 1797. līdz 1802.gadam. Trīs stāvu ēka, kuras pagalma fasādes centru izceļ četrbalstu portiks ar trīsstūra frontonu, bet parka fasādes centru – pusrotonda, demonstrē veiksmīgu arhitektoniski telpisko kompozīciju. Klasicisma pieminekļa māksliniecisko izteiksmību vairo jonisko kolonnu kapitēļi, sandriki, dzegas un rustojums; iekštelpu mākslinieciskajā izveidē jūtama klasicisma un ampiras noskaņa. Apaļā kupola zāle ir uzskatāma par nozīmīgāko klasicisma interjeru Latvijā. Pils atrodas vienā no angļu stila ainavu parkiem, kura aizsākumi meklējami 18.gadsimta beigās, bet parka veidošanu pabeidza 19.gadsimta 20.gados, parkam ir trīs atsevišķas daļas: parādes pagalms, centrālā daļa un blīvo stādījumu daļa. Kopš 2025.gada 15.maija Mežotnes pils ir Rundāles pils struktūrvienība.

Rīgas Motormuzeja Bauskas filiāle

Tehniskā mantojuma muzeja filiāle, kurā apskatāma vēsturisko vieglo un smago automobiļu, kā arī militārās tehnikas kolekcija. Regulāri tiek rīkotas tematiskās izstādes, kas sekmē sabiedrības interesi par tehnisko vēsturi.

2.7.3. Privātie muzeji Bauskas novada teritorijā

Atpūtas komplekss “Miķelis”

Spēkratu kolekcija, kas atspoguļo 20.gs. sākuma tehniku. Muzejā apskatāma Baltijā plašākā traktoru kolekcija un liela vieglo, kravas un speciālo automobiļu kolekcija un 19.gs. Zemgales sēta, kas sastāv no dzīvojamās ēkas, rījas, divām klētīm, kūts, smēdes un pirtīņas.

Brīvdabas muzejs Ausekļa dzirnavas

Latviešu lauku sēta ar seno darbarīku kolekciju (spēkratiem, mehānismiem, mājsaimniecības priekšmetiem), ekspozīcijām. 2013. gadā muzejam tika piešķirta kultūras zīme “Latviskais mantojums”, ko saņem par latvisko tradīciju uzturēšanu mūsdienīgā tūrisma piedāvājumā.

2.8. Bauskas novada bibliotēkas

Pēc Kultūras informācijas sistēmu centra datiem, kas pieejami portālā data.gov.lv, Bauskas novadā darbojas 53 bibliotēkas no tām 17 – izglītības iestāžu bibliotēkas.

Bauskas Centrālās bibliotēka (CB) veic publiskās bibliotēkas, novada centrālās bibliotēkas un reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas. CB nodrošina pakalpojumu pieejamību Bauskas novada iedzīvotājiem, t.sk. studentiem, pedagogiem, uzņēmējiem, bērniem un jauniešiem, senioriem, sociāli mazaizsargātiem iedzīvotājiem un katram interesentam. Bibliotēkas resursi pieejami klātienē un attālināti. Bibliotēkā iespējams izmantot datorizētas darbavietas, pieejams bezvadu internets. Notiek tematiski un lasīšanas veicināšanas pasākumi, lekcijas, semināri, radošas nodarbības un izbraukuma laboratorijas novadā un ārpus novada esošos uzņēmumos un iestādēs

6. attēls Bauskas novada bibliotēku statistika 2024. gadā.

5.tabula

Bauskas novada bibliotēkas

Bauskas Centrālās bibliotēkas struktūrvienības	Iecavas apvienības pārvaldes bibliotēkas	Rundāles apvienības pārvaldes bibliotēkas	Vecumnieku apvienības pārvaldes bibliotēkas
➤ Jauncodes bibliotēka ➤ Brunavas pagasta Brunavas bibliotēka ➤ Brunavas pagasta Grenctāles bibliotēka ➤ Ceraukstes pagasta Ceraukstes bibliotēka ➤ Ceraukstes pagasta Mūsas bibliotēka ➤ Codes pagasta Codes bibliotēka ➤ Dāviņu pagasta bibliotēka ➤ Gailīšu pagasta Gailīšu bibliotēka ➤ Gailīšu pagasta Pāces bibliotēka ➤ Īslīces pagasta Ādžūnu bibliotēka	➤ Edvarta Virzas Iecavas bibliotēka ➤ Iecavas bērnu bibliotēka ➤ Iecavas pagasta Rosmes bibliotēka ➤ Iecavas pagasta Zālītes bibliotēka ➤ Iecavas pagasta	➤ Pilsrundāles bibliotēka ➤ Svītenes pagasta bibliotēka ➤ Viesturu pagasta bibliotēka ➤ Viesturu pagasta Bērsteles bibliotēka	➤ Bārbeles pagasta bibliotēka ➤ Kurmenes pagasta bibliotēka ➤ Skaistkalnes pagasta bibliotēka ➤ Stelpes pagasta bibliotēka ➤ Valles pagasta bibliotēka ➤ Valles pagasta Taurkalnes bibliotēka ➤ Bibliotēka ➤ Vecumnieku pagasta bibliotēka

➤ Īslīces pagasta Rītausmu bibliotēka ➤ Mežotnes pagasta Mežotnes bibliotēka ➤ Mežotnes pagasta Strēlnieku bibliotēka ➤ Vecsaules pagasta Jaunsaules bibliotēka ➤ Vecsaules pagasta Ozolaines bibliotēka ➤ Vecsaules pagasta Vecsaules bibliotēka	➤ Ziemeļu bibliotēka ➤ Iecavas pagasta Zorģu bibliotēka		➤ Vecumnieku pagasta Beibežu bibliotēka ➤ Vecumnieku pagasta Misas bibliotēka
--	--	--	--

2.9. Bauskas novada pašvaldības kultūras iestāžu cilvēkresursi

Kultūrvides attīstībai ir nepieciešami cilvēkresursi – speciālisti ar spējām un prasmēm radīt un īstenot daudzveidīgu, dažādām mērķa grupām paredzētu piedāvājumu, kā arī veidot jaunas kultūras norises, tai skaitā attīstīt laikmetīgās kultūras pasākumus.

Kultūras jomas darbinieki uzsvēr speciālistu nepietiekamību, kā arī grūtības tos piesaistīt un ilglaicīgi noturēt. Kā galvenie iemesli tiek nosaukti atalgojuma līmenis, profesionālā “izdegšana” un nepietiekamas izaugsmes un karjeras attīstības iespējas konkrētajās darbavietās. Tas norāda uz nepieciešamību radīt vairāk motivējošus apstākļus un vidi.

6.tabula

Pašvaldības kultūras iestāžu amatu saraksts un vienību (slodžu) skaits 2025. gadā

Vieta	Vadītājs	Speciālisti	Tehniskie darbinieki
			Citi tehniskie darbinieki
Bauskas novada bibliotēkas	36	20	5
Bauskas pils muzejā	1	9	26
Bauskas muzejā, t.sk. Lejenieki	2	14	6

7.tabula

Amatu saraksts un vienību (slodžu) skaits Bauskas novada kultūras norišu vietās

Kultūras norišu organizēšanas vieta	Vadītājs	Kultūras darba organizators	Speciālisti (t.sk. kolektīvu vadītāji)	Tehniskie darbinieki	
				Skaņotājs/gaismotājs	Citi tehniskie darbinieki
Bauska	1		12.44		7
Iecava	1	1	7.105		5.7
Rundāles apvienība	1	3	4.22	0.4	
Vecumnieku apvienība	1	6.6	12.25	1.25	
Bauskas apvienība	1	8.5	12.91	1	

2.10. Kultūrizglītība

Kultūrizglītību Bauskas novadā nodrošina profesionālās izglītības iestādes. Novadā ir 4 Mūzikas un mākslas skolas, t.sk. Bauskas "Mūzikas un mākslas skolas" struktūrvienība Pilsrundālē. Mūzikas un mākslas skolu audzēkņu skaits pēdējos trīs gados ir ar augošu dinamiku.

8.tabula

Profesionālās ievirzes izglītības Interesu izglītības programmu un audzēkņu skaits

Iestāde	2022. / 2023.m.g.		2023. / 2024.m.g.	
	Programmu skaits	Audzēkņu skaits	Programmu skaits	Audzēkņu skaits
Bauskas Mūzikas un mākslas skola	15	257	14	276
Iecavas Mūzikas un mākslas skola	12	170	12	174
Vecumnieku Mūzikas un mākslas skola	23	164	23	173
Pilsrundāles vidusskolas struktūrvienība „Mūzikas un mākslas skola”	5	44	5	43
Kopā mūzikas un mākslas profesionālajā ievirzē:	55	635	54	666

Bauskas Mūzikas un mākslas skola (turpmāk tekstā Skola/Mūzikas Skola/Mākslas skola) ir Bauskas novada domes dibināta izglītības iestāde, kura realizē profesionālās ievirzes izglītības programmas mūzikā un mākslā, īsteno sagatavošanas grupu apmācību mākslā, pirmsskolas grupu nodarbības mūzikā, jauniešu un pieaugušo maksas izglītības programmas mūzikā un mākslā. 2018.gada 1.janvārī, reorganizācijas rezultātā, uz Bauskas Mūzikas skolas (dib.1957.gadā) un Bauskas Mākslas skolas (dib.1989.gadā) bāzes tika izveidota jauna iestāde "Bauskas Mūzikas un mākslas skola", kurā tiek turpināti abu skolu darbības virzieni, tradīcijas un īstenots plašs radošo aktivitāšu cikls. Jaunā iestāde lepojas ar abu skolu veikumu, un ir bagāta ar idejām, iecerēm, lai attīstītu iestādi, kura pamazām kļūst par radošo industriju un kultūrizglītības centru Zemgalē.

9. tabula

Statiska profesionālās ievirzes programmās 2024./2025.mācību gadā

Kopējais audzēkņu skaits	285
Kopējais pedagogu skaits	31
Mūzikas programmās	144
Mākslas programmās	141
Sagatavošanas klasēs, pirmsskolas ritmikas grupās	67
Pieaugušo un jauniešu izglītības programmās	27

Iecavas Mūzikas un mākslas skola ir 1988. gadā dibināta Bauskas novada pašvaldības izglītības iestāde, kas īsteno 12 akreditētas profesionālās ievirzes izglītības programmas mūzikā, mākslā un dejā, kā arī interešu izglītības programmas un pedagogu profesionālās pilnveides programmas. Skolas darbība vērsta uz ikviena audzēkņa un pedagoga spēju atraisīšanu un attīstību ar kvalitatīva mācību procesa realizāciju, daudzveidīgu izstāžu, koncertu un radošo pasākumu īstenošanu un darbošanos ansambļos un kolektīvos.

Pilsrundāles vidusskolas struktūrvienība “Mākslas un mūzikas skola” realizē profesionālās ievirzes programmas 10 V mūzikā (4 apmācības gadi) un 20 V mākslā (7 apmācības gadi). Mūzikas un mākslas skolas Mūzikas nodaļā apgūst vokālo dziedāšanu, ģitāras, klavieru spēli, saksofona spēles programmu. Programmā “Vizuāli plastiskā māksla” audzēkņi apgūst zīmēšanu, gleznošanu, darbošanos dažādos materiālos, veidošanu.

10. tabula

Statiska profesionālās ievirzes programmās 2024./2025.mācību gadā

Kopējais audzēkņu skaits	59
Kopējais pedagogu skaits	8
Mūzikas programmās	30
Mākslas programmās	29

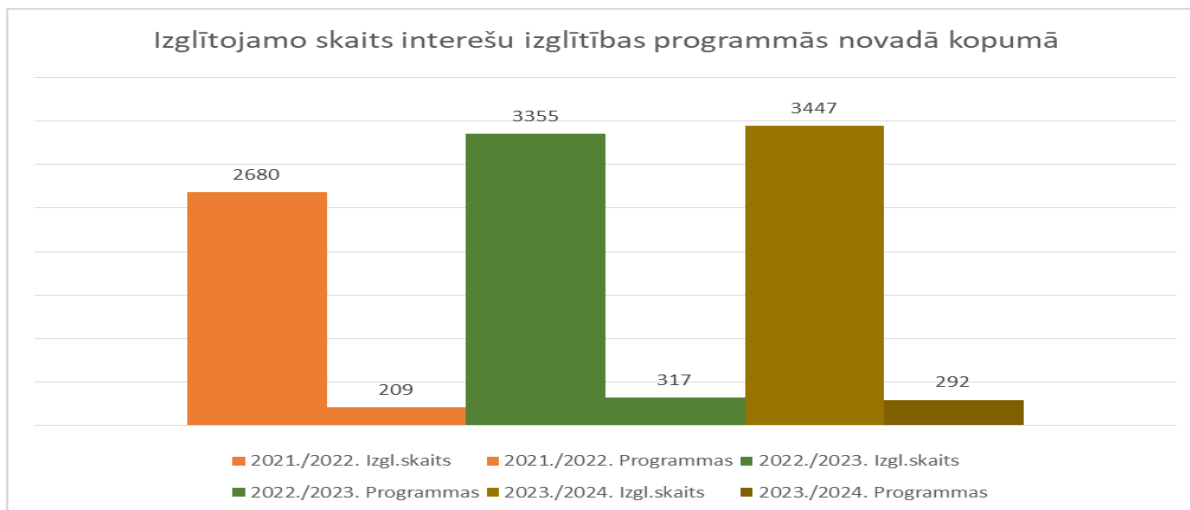
Vecumnieku Mūzikas un mākslas skolā īsteno šādas profesionālās ievirzes programmas mūzikā :klavierspēle, akordeona spēle, vijolspēle, čella spēle, kokles spēle, trompetes spēle, flautas spēle, klarinetes spēle, saksofona spēle un sitaminstrumentu spēle. Profesionālās ievirzes programmas mākslā: Vizuāli plastiskā māksla (20V); Mūzika un māksla (30V - paralēli mācībām vidusskolā).

Vecumnieku Mūzikas un mākslas skolā mūziku un mākslu var apgūt arī sagatavošanas klasēs, pirmsskolas izglītības programmas "Karuselī" nodarbībās (jau no četrus gadu vecuma), pieaugušo mākslas programmās un interešu izglītībā - jebkurā vecumā.

11. tabula

Statiska profesionālās ievirzes programmās 2024./2025.mācību gadā

Kopējais audzēkņu skaits	183
Kopējais pedagogu skaits	29
Mūzikas programmās	106
Mākslas programmās	77
Sagatavošanas klasēs, pirmsskolas ritmikas grupās	39
Pieaugušo un jauniešu izglītības programmās	11

7.attēls. Izglītojamo skaits interešu izglītības programmās Bauskas novadā

Bauskas novadā interešu izglītības programmu piedāvājums ir daudzveidīgs un tiek realizēts visās vispārējās, t.sk. pirmsskolas, profesionālās ievirzes izglītības iestādēs un interešu izglītības iestādē- Bauskas Bērnu un jauniešu centrā. Ikvienam izglītojamajam atbilstoši savām izzinās un interešu vajadzībām ir iespējas tajās

piedalīties vai nu savā vispārējās izglītības iestādē, vai nu sev tuvākajā profesionālās ievirzes un interešu izglītības iestādē kopumā 2021./2022.- 2023./ 2024. m.g. (Datu avots: VIIS) 2023./2024. m.g. tika realizētas 205 dažādas interešu izglītības programmas, kuras īsteno Bauskas novada pašvaldības vispārējās un profesionālās izglītības iestādes. Visvairāk programmu ir kultūrizglītībā (108), Bauskas Bērnu un jauniešu centrs.

Bauskas Bērnu un jauniešu centrs (Bauskas BJC) ir Bauskas novada pašvaldības dibināta interešu izglītības iestāde, kas piedāvā dažādas izglītības programmas kultūrizglītības, tehniskās jaunrades un citās jomās. BJC organizē saturīgas brīvā laika pavadīšanas aktivitātes un nometnes skolas brīvlaikos, kā arī sadarbojas ar Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts izglītības satura centra (VISC) Neformālās izglītības departamentu un citām valsts institūcijām pasākumu un projektu organizēšanā Bauskas un citu novadu skolēniem.

12.tabula

Bauskas Bērnu un jauniešu centra izglītības programmas

Programma	Nodarbības
Vizuālā un vizuāli plastiskā māksla	Ādas apstrāde
	Netradicionālie rokdarbi.
	Keramika
	Stikla apstrāde
	Kombinētie rokdarbi. Leļļu darbnīca "Kamolītis"
	Tekstilmāksla/ tekstildizains
Zīmēšana, gleznošana	Gleznošana
Tautas deja	Deju kopa "Mēmelīte"
Deja	Sporta dejas un ritmika
Mūzika	Ģitārspēles pulciņš
Radošās industrijas	Medijpratību grupa "BDM"

2.11. Kultūras nozares finansējums no 2023. gada līdz 2025. gadam

Bauskas novada pašvaldība uzskata kultūru par vērtību, kuras attīstībai un nodrošināšanai ik gadu tiek piešķirti nozīmīgi budžeta finanšu resursi, kā arī piesaistīts ārējs – valsts un projektu finansējums. Bauskas novada pašvaldības budžeta finansējums (eiro) kultūrai laika periodā no 2023. gada līdz 2025. gadam

13. tabula

Bauskas novada bibliotēkas					
	Bauskas centrālā bibliotēka	Rundāles apvienības bibliotēkas	Iecavas bibliotēkas	Vecumnieku apvienības bibliotēkas	Kopā
2023. gads*					
Uzturēšanas izdevumi	584 634	73 553	167 380	183 540	1 009 107
Kapitālie ieguldījumi	59 766	7 842	32 045	23 044	122 697
KOPĀ 2023	644 400	81 395	199 425	206 584	1 131 804
2024. gads*					
Uzturēšanas izdevumi	696 998	87 859	189 864	213 877	1 188 598
Kapitālie ieguldījumi	59 787	7 899	21 940	19 743	109 369
KOPĀ 2024	756 785	95 758	211 804	233 620	1 297 967
2025. gads**					
Uzturēšanas izdevumi	738 716	92 661	210 343	250 234	1 291 954
Kapitālie ieguldījumi	47 500	8 500	19 950	25 802	101 752
KOPĀ 2025	786 216	101 161	230 293	276 036	1 393 706

14. tabula

Bauskas novada muzeji						
	Bauskas muzejs	Bauskas pils muzejs	Bauskas Kultūras centrs	Iecavas kultūras nams	Vecumnieku apvienības muzeji	Kopā
Uzturēšanas izdevumi	359 663	544 973	713 851	364 615	33 595	2 016 697
Kapitālie ieguldījumi	6 044	83 197	10 206	9 372	-	108 819
KOPĀ 2023	365 707	628 170	724 057	373 987	33 595	2 125 516
Uzturēšanas izdevumi	463 959	643 906	976 785	422 882	40 293	2 547 825
Kapitālie ieguldījumi	5 901	53 929	55 592	2 856	21 056	139 334
Transferti, dotācijas, naudas balvas				296		296
KOPĀ 2024	469 860	697 835	1 032 377	426 034	61 349	2 687 455
Uzturēšanas izdevumi	432 766	688 399	795 052	437 847	50 862	2 404 926
Kapitālie ieguldījumi	3 200	43 019	79 365	1 675	4 450	131 709
KOPĀ 2025	435 966	731 418	874 417	439 522	55 312	2 536 635

15. tabula

Novada kultūras nami, tautas nami, norišu vietas				
	Rundāles apvienības pārvaldes kultūra	Bauskas apvienības pārvaldes kultūra	Vecumnieku apvienības kultūra	Kopā
Uzturēšanas izdevumi	167 251	360 852	554 606	1 082 709
Kapitālie ieguldījumi	3 780	3 434	6 010	13 224
Transferti, dotācijas, naudas balvas	-	-	469	469
KOPĀ 2023	171 031	364 286	561 085	1 096 402
Uzturēšanas izdevumi	247 264	523 437	570 258	1 340 959
Kapitālie ieguldījumi	1 000	7 848	22 487	31 335
KOPĀ 2024	248 264	531 285	592 745	1 372 294
Uzturēšanas izdevumi	285 630	661 606	762 679	1 709 915
Kapitālie ieguldījumi	1 020	15 330	46 284	62 634
Transferti, dotācijas, naudas balvas	-	-	1 700	1 700
KOPĀ 2025	286 650	676 936	810 663	1 774 249

16. tabula

Izglītības, kultūras, sporta un sabiedrības labklājības departaments Kultūras nodaļa	
2023. gads*	
Uzturēšanas izdevumi	98 862
Kapitālie ieguldījumi	-
Transferti, dotācijas, naudas balvas	30 600
KOPĀ 2023	129 462
2024. gads*	
Uzturēšanas izdevumi	50 308
Kapitālie ieguldījumi	-
Transferti, dotācijas, naudas balvas	48 462
KOPĀ 2024	98 770
2025. gads**	
Uzturēšanas izdevumi	89 675
Kapitālie ieguldījumi	2 000
Transferti, dotācijas, naudas balvas	71 992
KOPĀ 2025	163 667

* faktiskais pašvaldības finansējums

** plānotais pašvaldības finansējums (27.02.2025. budžeta redakcija)

**PLĀNA
SASAISTE AR
PLĀNOŠANAS
DOKUMENTIEM**

Attīstības plāna ieviešanai ir nepieciešami resursi, kuru pieejamība vistiešākajā veidā ir saistīta ar novada, nacionāla līmeņa, Eiropas Savienības attīstības stratēģijām, plāniem, citiem dokumentiem un to mērķiem.

Lai efektīvi piesaistītu finansējumu, kultūras darbiniekiem ir nepieciešams saskatīt un izprast savu ieceru saistību un atbilstību dažādu līmeņu attīstības plānošanas dokumentiem. Atbilstošu pamatojumu sagatavošana palielina kultūras attīstībai nepieciešamo resursu piesaistes iespējas.

Eiropas Savienība	Atbilstošais mērķis, prioritāte, uzdevums, pasākums
ES paziņojums “Jauna Eiropas darba kārtība kultūrai”, 2018. gads	Stratēģiskie mērķi: ➤ Sociālā dimensija— kultūras un kultūru daudzveidības iespēju izmantošana sociālās kohēzijas un labklājības veicināšanai. ➤ Ekonomiskā dimensija - kultūrā balstīta radošuma atbalstīšana izglītībā, inovācijā, nodarbinātībā un izaugsme. ➤ Ārējā dimensija — starptautisko kultūras attiecību stiprināšana. ➤ Caurviju pasākumi: Kultūras mantojuma aizsardzība un veicināšana. Dig ital4Culture.
Eiropas padomes rezolūcija par ES 2023.–2026. gada darba plānu kultūras jomā	Prioritārās jomas: ➤ Mākslinieki un kultūras omas darbinieki: sniegt plašākas iespējas kultūras un radošajām nozarēm. ➤ Kultūra cilvēkiem: pastiprināt dalību kultūras dzīvē un kultūras lomu sabiedrībā. ➤ Kultūra planētai: atraisīt kultūras potenciālu.
Latvija	
Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030	Prioritāte: Kultūras telpas attīstība, t.sk. saglabāšana, mijiedarbība un bagātināšana. ➤ RV: Piederības izjūtas Latvijas kultūras telpai stiprināšana. Radošas sabiedrības veidošana.
Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam	Stratēģiskais mērķis: Reģionālā attīstība. Prioritāte: “Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei”. ➤ RV: “Cilvēku līdzdalība kultūras un sporta aktivitātēs”, “Kultūras un sporta devums ilgtspējīgai sabiedrībai”. Prioritāte :“Vienota, droša un atvērta sabiedrība”. ➤ RV :“Saliedētība”
Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2022.-2027.gadam „Kultūrvalsts”	Prioritātes: ➤ Sabiedrībai pieejams kultūras piedāvājums. ➤ Aktīva sabiedrības līdzdalība kultūras procesos. ➤ Kultūras mantojuma saglabāšana un radoša izmantošana. ➤ Kultūras un radošo nozaru ilgtspējīga attīstība. Talantu ataudze un kultūras darbinieku profesionālā izaugsme.

Latvijas Nacionālā Kultūras centra darbības stratēģija 2023. – 2027. gadam	Prioritātes: ➤ Īstenota Valsts politika kultūrizglītībā, veicinot kvalitatīvu un mūsdienīgu ievirzes un profesionālo vidējo izglītību izglītības tematiskajā jomā "Māksla", nodrošinot pētniecību un pilnveidojot kultūrizglītības sistēmu. ➤ Sekmēta valsts politika kultūras pieejamības nodrošināšanā bērnu un jauniešu auditorijai, īstenojot un tālāk attīstot kultūrizglītības programmu "Latvijas skolas soma". ➤ Pilnveidota sabiedrības izpratne par Latvijas NKM kā ilgtspējīgas attīstības resursu. ➤ Veicināta latviešu vēsturisko zemju iedzīvotāju kopīgas identitātes un piederības Latvijai apzināšana. ➤ Dziesmu un deju svētku procesa nepārtrauktības nodrošināšana
Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmas 2021.–2027. gadam	P1 Prioritāte Kvalitatīva, pieejama, daudzpusīga izglītība mūža garumā ➤ RV 1.4. Mūžizglītības kultūras veicināšana nodarbinātībai un iedzīvotāju dzīves kvalitātes nodrošināšanai P3 Prioritāte Uzņēmumu izaugsme un konkurētspēja ➤ RV 3.6. Tūrisma produktu un pakalpojumu piedāvājuma un konkurētspējas veicināšana". P7 Prioritāte: Kultūrvide un identitāte ➤ RV 7.1. Kultūras mantojuma saglabāšana un ilgtspējīga izmantošanu ➤ RV 7.2. Kultūras daudzveidības un kultūrtelpu dažādības stiprināšana ➤ RV 7.3. Kultūras un radošo industriju attīstība ➤ RV 7.4. Iesaistoša kultūrvide. P8 Prioritāte Pilsoniska sabiedrība un aktīvas kopienas ➤ RV 8.2. Kopienų kapacitātes stiprināšana
Kultūrvēsturisko zemju likums	4. pants. Valsts un pašvaldību pienākumi likuma mērķa sasniegšanai. (1) Valsts un pašvaldības sekmē latviešu vēsturisko zemju identitātes, kultūrvēsturiskās vides un kultūrtelpu saglabāšanu un ilgtspējīgu attīstību, nodrošina tai nepieciešamo atbalstu un veicina visu latviešu vēsturisko zemju līdzsvarotu sociālekonomisko attīstību. 5. pants. Latviešu vēsturisko zemju un kultūrtelpu saglabāšanas un ilgtspējīgas attīstības pasākumu plānošana un finansēšana. (5) Pašvaldības savās attīstības programmās nosaka juridiskus, tehniskus, administratīvus, organizatoriskus un finansiālus pasākumus kultūrvēsturisko zemju identitātes, kultūrvēsturiskās vides un kultūrtelpu saglabāšanas un ilgtspējīgas attīstības veicināšanai.
Bauskas novads	

Bauskas novada ilgspējas attīstības programma 2021-2027. gadam un Bauskas novada Attīstības programmas 2022. – 2028. gadam Investīciju plāns	P4 Radoša darbība /kultūra: ➤ RV 4.1. Kultūras iestāžu infrastruktūra un materiāli tehniskā bāze ➤ RV 4.2. Materiālais un nemateriālais kultūrvēsturiskais mantojums ➤ RV 4.3. Bauskas vecpilsētas attīstība ➤ RV 4.4. Kultūras pakalpojumi, pasākumi un tūrisms ➤ RV 4.5. Mākslas nozares
Ņemot vērā kultūras jomas ciešo saikni ar izglītības un jauniešu jomām, plāna izstrādes laikā tika izvērtētas saistīto jomu attīstības stratēģijas, tajās noteikto mērķu, prioritāšu un plānoto pasākumu saikne, mijiedarbība.	
Bauskas novada izglītības attīstības stratēģija 2024.-2029.gadam	P2 .Izglītības pakalpojumu kvalitāte ➤ RV 2.2. Kvalitatīvi, mūsdienīgi pakalpojumi - U.2.2.2. Nodrošināt darbu ar talantīgajiem bērniem.
Jaunatnes politikas pamatnostādnes 2021.2027.gadam	➤ RV 2. Jauniešu līdzdalības un iniciatīvas stiprināšana ➤ RV 3. Nodrošinājums lietderīgā brīvā laika pavadīšanas iespējām ➤ RV 5. Jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušana

KULTŪRVIDES IZAICINĀJUMI UN IESPĒJAS

Šie priekšnosacījumi veido spēcīgu pamatu ilgtspējīgas un mūsdienīgas kultūrvides attīstībai, kurā top un tiek piedāvāts daudzveidīgs, laikmetīgs kultūras saturs, balstīts tradicionālajās vērtībās un veidots radošās partnerībās ar Eiropas un pasaules kultūrtelpu. Lai šo potenciālu pilnībā.

Kultūras jomas esošās situācijas stipro un vājo pušu, kā arī iespēju un draudu analīze (SVID) ietver koncentrētu apkopojumu par novada kultūrvidi visaptverošiem, būtiskākajiem aspektiem. Analīzes process ir apliecinājis kultūras jomas iestāžu un organizāciju nodomu, spēju un vēlmi sadarboties, tādā veidā iezīmējot savstarpējo sadarbību gan kā stratēģijas ieviešanas stūrakmeni, gan kā resursu mērķu sasniegšanai.

Stiprās puses	Vājās puses
• Bagāts kultūrvēsturiskais mantojums, tai skaitā Bauskas pils, Rundāles pils, Bauskas vecpilsētas apbūve u.c.; • Spēcīgas kultūras un amatiermākslas tradīcijas; • Sakārtots bibliotēku tīkls; • Daudzveidīga novada kultūrtelpa, plašs kultūras institūciju tīkls, plašs un daudzveidīgs kultūras norišu un pakalpojumu piedāvājums; • Kultūras iestāžu iniciatīvas un norises veicina iedzīvotāju līdzdalību un stiprina kultūras identitāti; • Pašvaldības atbalsts un finansējums kultūras iestādēm, organizācijām un kultūras projektiem; • Ieviests vienots lielāko kultūras pasākumu plāns (norīšu kalendārs); • Daudzveidīgs kultūrizglītības piedāvājums, interešu kultūrizglītība, profesionāli kultūrizglītības jomas pedagogi; • Jaunu kultūras pasākumu realizēšana un attīstīšana, mērķtiecīgi investējot pasākumu attīstībā un izvērtējot to ilgtspēju, unikālu, novadam raksturīgu kultūras produktu veidošanu, iesaistot vietējās nevalstiskās organizācijas un komercuzņēmumus; • Novada muzeju ekspozīcijām augsts kultūras tūrisma potenciāls; • Pieredzējuši kultūras darbinieki; • Noturīgas iedzīvotāju līdzdalības formas vietējo svētku un pasākumu organizēšanā; • Kultūras tūrisma attīstībai stratēģiski izdevīgs novietojums. • Iedzīvotāju iniciatīva veidojot nevalstiskas	• Sarežģīta, daudzpakāpju kultūras nozares pārvaldības sistēma, kas traucē veidot efektīvu, operatīvu sadarbību, informācijas apriti un pārraudzību nozarē iesaistītajiem; • Ierobežojošs finansējums kultūras iestāžu uzturēšanai un attīstībai; • Novēcojusi, mūsdienu prasībām neatbilstoša infrastruktūra, inventārs un aprīkojums lielā daļā kultūras iestāžu un norīšu vietās; • Zema jauniešu līdzdalība kultūras procesos, īpaši lauku teritorijās; • Nepietiekama radošo industriju attīstības vide un atbalsts jauniem iniciatoriem ; • Grūtības piesaistīt jaunus kultūras nozares profesionāļus darbam kultūras nozarē, it īpaši ārpus pilsētu teritorijām; • Salīdzinoši zems kultūras darbinieku atalgojuma līmenis, kas veicina kadru mainību; • Novada iedzīvotāju nepietiekama izpratne un interese par laikmetīgās kultūras norisēm un procesiem; • Zems iedzīvotāju kultūras pašiniciatīvu līmenis, daļai iedzīvotāju nav intereses par kultūras norisēm; • Iedzīvotāju skaita samazināšanās; • Vides pieejamības ierobežojumi kultūras iestādēs un pasākumu norises vietās; • Autostāvvietu nepietiekams nodrošinājums pie kultūras iestādēm un kultūras pasākumu norises vietām (Bauskas pilskalna estrāde, Bauskas rātslaukums u.c.) ; • Pieaugošas kultūras infrastruktūras uzturēšanas un pasākumu organizēšanas

organizācijas un biedrības, kas iesaistās kultūras norišu organizēšanā un materiālā kultūras mantojuma saglabāšanā; • Daudzveidība dabas resursos, kas sekmē tūrisma un kultūras norišu attīstību un piedāvājumu paplašināšanu.	izmaksas; • Atsevišķu kultūrvēsturiskā mantojuma objektu sliktais tehniskais stāvoklis, nepieejamība un neskaidrais nākotnes izmantošanas potenciāls; • Novada kultūras attīstības stratēģijas trūkums; • Bauskas vecpilsētas saglabāšanas un attīstīšanas plāna trūkums; • Mūsdienīgas koncertzāles neesamība novadā; • Bauskas Kultūras centra ēkas neatbilstība mūsdienu prasībām • Bauskas Pilskalna parka estrādes piekļūstamības problēma; • Nepietiekams personāls kultūras pasākumu apkalpošanā (skaņu operatoru, gaismu mākslinieku, tehnisko skatuves strādnieku neesamība u.c. tehniskā personāla), komandas trūkums kultūras norišu organizēšanā pagastu teritorijās;
--	--

Iespējas	Draudi
- Kultūras nozares pārvaldības sistēmas uzlabošana, novēršot sadrumstalotību pa dažādām pašvaldības institūcijām; - Kultūras nozares iestāžu sadarbības, darbinieku savstarpējās komunikācijas uzlabošana un darbinieku profesionalitātes paaugstināšana; - Kultūras darbinieku motivācijas un atalgojuma paaugstināšana, tālākizglītības un profesionālās pilnveides pasākumu pieejamība; - Iestāžu, kultūras darbinieku, kolektīvu, pilsonisko organizāciju un iedzīvotāju dalība nacionālās un starptautiskās iniciatīvās, projektos, tīklojumos; - Ārējā finansējuma piesaistīšana, izmantojot pieejamās programmas, fondus u.tml.; - Iedzīvotāju iesaistīšana kultūras notikumu plānošanā, organizējot neformālas domu apmaiņas ar iedzīvotājiem; - Atsevišķu funkciju deleģēšana kultūras organizācijām, kas potenciāli mazinātu pienākumu apjomu pašvaldības kultūras iestādēm; - Esošās kultūras infrastruktūras atjaunošana, sakārtošana, plānoto investīciju projektu realizācija, t.sk., piesaistot ES fondu finansējumu; - Kultūras iestāžu materiālās, tehniskās bāzes regulāra atjaunošana; - Novada pilsētu un pagastu identitātes stiprināšana, akcentējot katra īpašo pienesumu novada kultūras daudzveidības nodrošināšanā; - Optimāla un spēcīga pašvaldības kultūras iestāžu tīkla nostiprināšana, lai nodrošinātu vienlīdzīgu pieeju kultūras pakalpojumiem un resursiem; - Efektīgas kultūras nozares pārvaldības sistēmas sakārtošana; - Vietējās un ārējās intereses palielināšana par novada kultūrvēsturisko mantojumu, tā objektiem; - Mūžizglītības kultūras virziena programmu piedāvājuma veidošana pieaugošas sabiedrības intereses dēļ; - Privātā sektora un uzņēmēju iesaistīšana kultūras pasākumu veidošanā un investīciju piesaistīšanā; - LEADER, VKKF un ES fondu finansējums kultūras infrastruktūras un pasākumu satura attīstībai; - Radošo rezidenču un koprades vietu attīstīšana;	- Kultūras nozares iestāžu, organizāciju un profesionāļu nepietiekamā savstarpējā sadarbība; - Pasākumu piedāvājuma stratēģiska kopskata trūkums; - Politiskā atbalsta trūkums kultūras nozarei; - Pašvaldības budžeta nepietiekamība kultūras darbinieku atalgojuma palielināšanai, kultūras projektu un jaunu iniciatīvu atbalstīšanai, kā arī infrastruktūras attīstībai; - Kultūras darbinieku "izdegšana"; - Digitālās vides izklaides iespēju negatīvā ietekme uz kultūras pakalpojumu patēriņu klātienē un iedzīvotāju vēlmi līdzdarboties; - Kultūras iestāžu nespēja pielāgoties tehnoloģiju attīstības tempiem; - Kultūras iestāžu uzturēšanas un darbības nodrošināšanas izmaksu būtisks pieaugums, infrastruktūras fiziskā un morālā novecošanās, būvniecības cenu kāpums; - Kultūras institūciju tīkla optimizācija iedzīvotāju skaita samazināšanās dēļ; - Atsevišķu kultūras pieminekļu izzušana nepietiekama finansējuma un/vai bezdarbības dēļ; - Demogrāfiskā situācija – iedzīvotāju skaita un mobilitātes samazināšanās mazajos pagastos; - Kultūras darbinieku novecošanās un jauno profesionāļu trūkums; - Zema sabiedrības izpratne par kultūras nozīmi ilgtspējīgā attīstībā. - Kultūras pakalpojumu pieejamības samazināšanās Bauskas pilsētā iekštelu pasākumos kultūras infrastruktūras nepiemērotības dēļ;

• Kultūras norišu, kultūrvietu un apskates objektu iekļaušana kultūras un dabas tūrisma maršrutos, sadarbībā ar kaimiņu novadiem; • Digitālo rīku ieviešana kultūras mantojuma pieejamībai un iedzīvotāju iesaistei; • Sadarbības paplašināšana ar NVO un izglītības sektoru (piemēram, skolu kultūras programmas); • Jaunu mērķauditoriju uzrunāšana, izmantojot mūsdienīgus formātus (festivāli, laikmetīgā māksla). • Komandu veidošana un stiprināšana kultūras norišu organizēšanā pagastu teritorijās, piesaistot nepieciešamo tehnisko personālu; • Novada kultūras norišu plāna/ stratēģijas izstrāde; • Multifunkcionālas kultūrtelpas izveide Bauskas pilsētā (kultūras centrs/koncertzāle); • Bauskas vecpilsētas saglabāšanas un attīstīšanas plāna izstrāde.	
--	--

4.1. SVID analīzes kopsavilkums

Bauskas novada kultūras joma balstās bagātīgā kultūrvēsturiskajā mantojumā un spēcīgās kultūras un amatiermākslas tradīcijās. Novadā izveidojusies daudzveidīga un plaša kultūrtelpa ar attīstītu kultūras institūciju tīklu, kas nodrošina kvalitatīvu un iekļaujošu kultūras norišu un pakalpojumu piedāvājumu visā teritorijā.

Pēdējos gados tradicionālās kultūras piedāvājums ir kļuvis daudzveidīgāks.. Novads aktīvi iesaistījies nacionālajos un starptautiskajos tīklojumos un partnerībās, kas sniedz vietējiem māksliniekiem iespējas izaugsmei un radošai izpausmei, kā arī piesaista augsta līmeņa profesionālus nozīmīgiem kultūras notikumiem. Rezultātā ir paaugstinājusies novada pievilcība kā kultūras tūrisma galamērķim.

Šie priekšnosacījumi veido spēcīgu pamatu ilgtspējīgas un mūsdienīgas kultūrvides attīstībai, kurā top un tiek piedāvāts daudzveidīgs, laikmetīgs kultūras saturs, balstīts tradicionālajās vērtībās un veidots radošās partnerībās ar Eiropas un pasaules kultūrtelpu.

Lai šo potenciālu pilnībā izmantotu, ir būtiski stiprināt esošo kultūras profesionāļu kapacitāti un piesaistīt jaunus speciālistus, jo īpaši ārpus Bauskas pilsētas. Nepieciešams paaugstināt kultūras iestāžu un uzņēmumu mākslinieciskās spējas un pārvaldības prasmes, kā arī stiprināt sadarbību starp iestādēm, veicinot kultūras virzienu tīklojumus, kas ļautu izvirzīt kopīgus mērķus, koordinēt darbības un piesaistīt resursus kvalitatīva kultūras piedāvājuma radīšanai un nodrošināšanai.

Kultūras attīstības virzītājspēks ir sabiedrība – iedzīvotāji, kopienas un pilsoniskās sabiedrības organizācijas. Šobrīd salīdzinoši zema iedzīvotāju iniciatīvas līmenis un nelielais kultūras NVO skaits norāda uz nepieciešamību mērķtiecīgi stimulēt un atbalstīt kopienu pašorganizēšanos un līdzdalību kultūras procesos visā novadā.

Veiktā SWID analīze apliecina, ka Bauskas novada kultūras attīstības potenciāls ir cieši saistīts ar stiprajām kultūrvēsturiskajām un tradīcijās balstītajām vērtībām. Tajā pašā laikā attīstību ierobežo vairāki strukturāli un resursu izaicinājumi, kuru pārvarēšana ir kritiski svarīga ilgtspējīgas kultūrvides nodrošināšanai.

Stiprās puses ietver bagātu un daudzveidīgu kultūrvēsturisko mantojumu – Bauskas un vecpilsētas apbūvi, muzeju potenciālu, kā arī izteismīgu kultūras institūciju tīklu ar plašu kultūras piedāvājumu.

Kultūras nozari atbalsta profesionāli darbinieki, attīstīts kultūrizglītības piedāvājums, stabils pašvaldības atbalsts un aktīva sabiedrības līdzdalība tradicionālo svētku organizēšanā. Novada ģeogrāfiskais novietojums ir stratēģiski izdevīgs kultūras un tūrisma attīstībai.

Vājās puses atspoguļo sarežģītu kultūras pārvaldības struktūru, kas apgrūtina efektīvu sadarbību, kā arī nepietiekamu finansējumu infrastruktūras modernizācijai un uzturēšanai.

Daudzviet kultūras iestādēm trūkst mūsdienīgas materiālās bāzes un nav nodrošināta vides pieejamība. Grūtības piesaistīt jaunus profesionāļus, zems atalgojums un ierobežotas motivācijas iespējas ietekmē nozares ilgtspēju. Samazinās jauniešu līdzdalība un sabiedrības interese par kultūras notikumiem, īpaši attiecībā uz laikmetīgās kultūras norisēm.

Iespējas saistītas ar starpinstitucionālās sadarbības stiprināšanu, iedzīvotāju līdzdalības veicināšanu, ārējā finansējuma piesaisti (ES fondi, VKKF, LEADER u.c.), kultūras infrastruktūras atjaunošanu, digitālo risinājumu ieviešanu un jaunu mērķauditoriju uzrunāšanu ar daudzveidīgiem, laikmetīgiem formātiem. Sadarbība ar izglītības iestādēm, NVO, uzņēmējiem un kopienu līderiem var būtiski veicināt kultūras lomu sabiedrības saliedēšanā.

Draudi saistīti ar demogrāfiskiem un ekonomiskiem faktoriem – iedzīvotāju skaita samazināšanos, kultūras profesionāļu novecošanos, infrastruktūras nolietojumu, pieaugošajām uzturēšanas izmaksām, kultūras darbinieku izdegšanu, kā arī digitālās izklaides pievilcību, kas konkurē ar klātienē kultūras notikumiem. Papildu riskus rada arī nepietiekams politiskais un sabiedrības atbalsts kultūras nozares ilgtspējīgai attīstībai.

Kopsavilkumā, lai pilnvērtīgi izmantotu Bauskas novada kultūras potenciālu un risinātu identificētos izaicinājumus, nepieciešama mērķtiecīga un koordinēta pieeja kultūras pārvaldībā, infrastruktūras attīstībā un sabiedrības iesaistes veicināšanā, nodrošinot kvalitatīvu, pieejamu un sabalansētu kultūras piedāvājumu visā novadā.

Novada
radošie un
darošie

BAUSKAS NOVADA VĒRTĪBAS

Latviskums

Vēsturiskais
diženums

KULTŪRAS VĒRTĪBAS

Kultūras materiālais un
nemateriālais mantojums

Radošums un iespējas to
realizēt

Iedzīvotāju un kopienu sadarbība,
līdzdalība un pilsoniskā aktivitāte

Viedokļu dažādība, cieņpilna un
produktīva apmaiņa

Gudra saimniekošana, kultūras
mantojuma un resursu ilgtspējība

VĪZIJA

Dzīva, daudzveidīga un pieejama kultūras vide, kas balstās uz novada vēsturisko mantojumu, radošumu un sabiedrības līdzdalību, veicinot iedzīvotāju piederības sajūtu, sociālo iekļaušanu un ilgtspējīgu attīstību.

Virsmērķis:

Veidot iekļaujošu, kvalitatīvu un ilgtspējīgu kultūras vidi, kas sekmē sabiedrības līdzdalību, saglabā un attīsta kultūras mantojumu, veicina radošumu un novada atpazīstamību reģionālā, valsts un starptautiskā mērogā.

Stratēģiskie mērķi:

- Kvalitatīvs kultūras piedāvājums un pieejamība;
- Materiālās kultūrvides un mantojuma saglabāšana un attīstīšana;
- Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana un tālāknodošana
- Sabiedrības iesaiste un līdzdalība kultūras procesos;
- Ar kultūras palīdzību atpazīstams novads starptautiskā mērogā.

6. BAUSKAS NOVADA KULTŪRAS JOMAS RĪCĪBAS PLĀNS 2025.-2035. GADAM

1. Stratēģiskais mērķis – Kvalitatīvs kultūras piedāvājums un pieejamība

1.1. Rīcības virziens: Kultūras iestāžu infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes uzlabošana

Uzdevumi	Pasākumi / darbības	Iznākuma rezultatīvie rādītāji	Ieviešanas periods	Finanšu avoti un resursi	Atbildīgais
1.1.1. Attīstīt Bauskas pilsētas kultūrvidi.	Multifunkcionāla kultūras centra būvniecība, kas tiek realizēta projekta "Kultūras infrastruktūras attīstība Bauskas vecpilsētā" ietvaros Bauskas kultūras centra un Bauskas novada muzeja funkciju pildīšanai.	Nodrošināta pieejamība visām iedzīvotāju grupām, vienlaikus ļaujot attīstīt arī pārējos kultūrturisma produktus. Jaunradītās telpas dod iespēju jaunu produktu veidošanai, izmantojot multimediju un tiešsaistes tehnoloģiju inovatīvās iespējas, atbilstoši mūsdienu prasībām un sabiedrības vajadzībām.	2025–2035	Pašvaldības budžets, fondu finansējums	BNA, BPKI
1.1.2. Nodrošināt Bauskas novada kultūras namu, tautas namu, saieta namu, pasākuma norišu vietu, bibliotēku un muzeju ēku	1. Bauskas novada kultūras namu, tautas namu, saieta namu, pasākuma norišu vietu, bibliotēku un muzeju rekonstrukcija un telpu izbūve.	Nodrošināta Bauskas novada kultūras namu, tautas namu, saieta namu, pasākuma norišu vietu, bibliotēku un muzeju materiāltehniskā bāzes	2025–2035	Pašvaldības budžets, fondu finansējums	BNAP, BNA, CB, KC, BM

rekonstrukciju kā arī tehniskā nodrošinājuma pilnveidi atbilstoši mūsdienu prasībām un sabiedrības vajadzībām	2. Bauskas novada kultūras namu, tautas namu, saietu namu, pasākuma norišu vietu, bibliotēku un muzeju materiāltehniskās bāzes nodrošināšana.	papildināšana atbilstoši mūsdienīgu pakalpojumu sniegšanai			
1.1.3. Stiprināt kultūrizglītību	1. Muzeju sadarbību veicināšana, ceļojošās izstāžu un pētniecībā balstītu piedāvājumu izstrāde, sekmējot kultūras izpratni. 2. Bibliotēku iesaistes formālajā un neformālajā izglītībā, lasītprasmes, digitālo prasmju un latviešu valodas attīstībā, kā arī nodrošināt piekļuvi krājumiem, izmantojot elektroniskos risinājumus. 3. Mākslas un mūzikas skolu veidošana par Kultūrizglītības centriem, atbalstīt mūsdienīgas izglītības programmas visos līmeņos, t.sk. interešu un pieaugušo izglītībā. 4. Izglītojamo prasmju attīstību radošajās jomās izglītības un kultūras iestādēs. 5. Pedagogu un kultūras speciālistu kvalifikācijas paaugstināšana, atbalstot iesaisti starptautiskos projektos un rezidencēs māksliniekiem.	Kultūrizglītības joma Bauskas novadā kļūs mūsdienīga, pieejama un cieši saistīta ar sabiedrības izglītošanu un radošo izaugsmi.	2025–2035	Valsts un pašvaldības budžets un fondu finansējums	PII, KI, BM, BB, PI, KI

1.2. Rīcības virziens: Profesionālās kultūras un mākslas pieejamības nodrošināšana ar jauniem kultūras pakalpojumiem, inovāciju attīstība

Uzdevumi	Pasākumi / darbības	Iznākuma rezultatīvie rādītāji	Ieviešanas periods	Finanšu avoti un resursi	Atbildīgais
1.2.1. Nodrošināt kvalitatīvu kultūras piedāvājuma pieejamību visā pašvaldības teritorijā, tai skaitā lauku un attālākos apvidos, veidojot iekļaujošu un sasniedzamu kultūras vidi.	Kultūras pasākumu un pakalpojumu pieejamības nodrošināšana visā pašvaldības teritorijā, tai skaitā mazapdzīvotās un attālās teritorijās, attīstot mobilos kultūras pakalpojumus un vietējo kopienu iesaisti.	Palielinās kultūras pieejamība un sabiedrības līdzdalība kultūras procesos visos pašvaldības pagastos, tai skaitā sociāli mazāk aizsargātajām grupām un attālāk dzīvojošiem iedzīvotājiem.	2025–2035	Pašvaldības budžets	PAP, KPO, KI, KN
1.2.2. Attīstīt jaunus kultūras pakalpojumus un inovācijas	Inovatīvi kultūras piedāvājumi, tai skaitā digitālie risinājumi un eksperimentālie projekti, lai paplašinātu mantojuma interpretāciju un pieejamību.	Tiek radīti jauni kultūras produkti un pakalpojumu veidi, kas uzrunā dažādas auditorijas un nodrošina mantojuma dzīvotspēju mūsdienīgā vidē.			

2. Stratēģiskais mērķis – materiālās kultūrvides un mantojuma saglabāšana, attīstīšana un tālāknodošana

2.1. Rīcības virziens: Kultūras mantojuma saglabāšana, kultūrvides attīstība un pārmantojamības stiprināšana

Uzdevumi	Pasākumi / darbības	Iznākuma rezultatīvie rādītāji	Ieviešanas periods	Finanšu avoti un resursi	Atbildīgais
2.1.1. Saglabāt kultūras mantojumu un attīstīt kultūrvidi novadā.	1. Kultūrvēsturisko objektu saglabāšanas un atjaunošanas pasākumi, kultūrvides uzlabošanas iniciatīvas, vietējās identitātes stiprināšana.	Tiek saglabāti un nodrošināta pieejamība nozīmīgajiem kultūras mantojuma objektiem, veidojot estētiski un vēsturiski vērtīgu vidi nākamajām paaudzēm.	2025–2035	Pašvaldības budžets, fondu finansējums	BNPI, PAP, KI
	2. Novada amatiermākslas kolektīvu un kopienu iesaiste nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā, izkopšanā un nodošanā jaunākajām paaudzēm.	Tiek saglabātas un atdzīvinātas vietējās tradīcijas un prasmes, nodrošinot to pārmantojamību sabiedrībā.			
2.1.2. Attīstīt vēstures pētniecību un kultūras zinātnisko izpēti.	1. Pētniecības attīstība par Bauskas pili un reģiona kultūrvēsturi, tai skaitā arhitektūras, tehnikas, materiālu un dzīvesveida izpēte, ieviešot eksperimentālās metodes.	Tiek radīta jauna, akadēmiski pamatota izpratne par vietējo vēsturi un tās kultūras kontekstu, stiprinot reģiona identitāti. Sabiedrībai ir pieejama daudzveidīga, izglītojoša informācija par novada kultūras vērtībām, veicinot izpratni un iesaisti.	2025–2035	Pašvaldības budžets, fondu finansējums	PM, CB, NB
	2. Veidot vienotu pieeju novadpētniecības materiālu sistematizēšanai un ekspozīciju veidošanai, t.sk. digitālo ekspozīciju izveidei				

	(novadpētniecības digitālās atmiņas krājumi).				
2.1.3. Attīstīt Bauskas vecpilsētu kā kultūrvides, tūrisma un sabiedriskās dzīves telpu.	1. Projekta "Kultūras infrastruktūras attīstība Bauskas vecpilsētā" īstenošana.	Bauskas vecpilsēta kļūst par dzīvotspējīgu kultūras telpu, kurā sabalansēti līdzās pastāv mantojuma saglabāšana, radošā darbība un sabiedrības līdzdalība.	2025–2035	Pašvaldības budžets, fondu, finansējums	AN, TIC, KN, NVO KC
	2. Bauskas vecpilsētas kultūrvēsturiskās vides atjaunošana, integrējoties novada kultūras aprītē, veicinot funkcionāli pielāgotu vidi kultūras aktivitātēm.				
	3. Valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa "Dreņģera sēta" atjaunošana, izveidojot Amatu māja.				

3. Stratēģiskais mērķis – nemateriālā kultūras mantojuma un tradīciju saglabāšana un attīstīšana

3.1. Rīcības virziens: Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana un tālāknodošana

Uzdevumi	Pasākumi / darbības	Iznākuma rezultatīvie rādītāji	Ieviešanas periods	Finanšu avoti un resursi	Atbildīgais par īstenošanu
3.1.1. Saglabāt un tālāk nodot Dziesmu svētku tradīcijas.	1. Dziesmusvētku kustības tradīciju saglabāšana, pilnveidošana, attīstīšana un popularizēšana.	Papildināta un atjaunota Dziesmu un deju svētkos dalīb kolektīvu materiālā bāze (tērpi, inventārs, mūzikas instrumenti u.c.). Nodrošināta to dalība Dziesmu un deju svētkos. Veicināti augsti mākslinieciskie Sasniegumi skatēs, gatavojoties Dziesmu un Deju svētkiem. Nodrošināta profesionālu kolektīvu vadītāju iesaiste un uzturēta viņu augsta motivācija kvalitatīva darba veikšanai.	2025–2035	Pašvaldības budžets, fondu finansējums	PAP, KI, PII
	2. Mākslinieciskās pašdarbības kolektīvus (korus, deju kolektīvus, pūtēju orķestrus, folkloras kolektīvus, ansambļus, amatier teātrus (u.c.), kas piedalās Dziesmu svētku kustībā atbalstīšana.				
	3. Novada kolektīvu dalības nodrošināšana Vispārējos latviešu Dziesmu un Deju svētkos un Latvijas skolu jaunatnes Dziesmu un Deju svētkos.				
	4. Mākslinieciskās pašdarbības kolektīvu augstu sasniegumu veicināšana Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku skatēs.				

	5. Profesionālu mākslinieciskās pašdarbības kolektīvu vadītāju iesaiste, veicinot augstu motivāciju. 6. Ar Dziesmusvētku kustību saistīto materiālus un liecību apkopošana, veidot kvalitatīvu, mūsdienīgu ekspozīciju.				
3.1.2. Saglabāt nemateriālo kultūrvēsturisko mantojumu un veicināt tā attīstību Bauskas novada muzejos.	1. Muzeju zinātniski pētnieciskais darba pilnveidošana. 2. Kultūras vēstures apkopošana un saglabāšana	Tiek apkopotas, saglabātas un sabiedrībai nodotas nozīmīgas vietējās nemateriālās kultūras vērtības, veidojot ilgtspējīgu zināšanu un tradīciju pārmantojamība. Tiek radīta jauna, akadēmiski pamatota izpratne par vietējo vēsturi un tās kultūras kontekstu, stiprinot reģiona identitāti	2025–2035	Pašvaldības budžets, fondu finansējums	BNPI, CB, NB, BM
3.1.4. Attīstīt bibliotēku darbību nemateriālā kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas jomā.	1. Bibliotēku iniciatīvu atbalstīšana, kas interaktīvā, izglītojošā formātā veido sabiedrības izpratni par novada kultūrvēsturisko mantojumu.. 2. Digitālā kultūras satura radīšana un tā pieejamības nodrošināšana Bauskas bibliotēkas. 3. Novada bibliotēkāju digitālo prasmju stiprināšana kultūras satura veidošanai un sniegšanai iedzīvotājiem.	Atbalstītas iniciatīvas, kas interaktīvā un izglītojošā veidā veicina iedzīvotāju izpratni par novada kultūrvēsturisko mantojumu. Izveidots digitāls kultūras saturs, Bauskas bibliotēkās nodrošinot tā pieejamību sabiedrībai. Uzlabotas bibliotēkāju prasmes darbā ar digitālajiem medijiem un multimedijiem kultūras satura izstrādē un nodrošināšanā. Stiprināta bibliotēku kā nozīmīgu resursu centra loma	2025–2035	Pašvaldības budžets, fondu finansējums	

	4. Stiprināt bibliotēkas kā resursu kultūrvēsturiskā mantojuma uzkrāšanai, glabāšanai pārmantojamībai un stiprināšanai.	kultūrvēsturiskā mantojuma uzkrāšanā, saglabāšanā un nodošanā nākamajām paaudzēm.			
3.1.4. Saglabāt seno arodu prasmes.	Amatniecības tradīciju un prasmju pārmantošanas nodrošināšana, atbalstot seno arodu meistarus ar telpām un resursiem, veicinot viņu līdzdalību kultūras pasākumos un sasaisti ar mūsdienu radošajām industrijām Nodrošināt labvēlīgu vidi amatniecības tradīciju un prasmju saglabāšanai un nodošanai nākamajām paaudzēm, sasaistot tās ar radošo industriju sektoru (inovāciju pārnese, dizaina integrēšana u.c.). Sniegt atbalstu seno arodu prasmju meistariem, nodrošinot telpas darbībai, informatīvos resursus u.c.	Tiek saglabātas un attīstītas seno arodu prasmes, nodrošināta to pārmantojamība un iekļaušana mūsdienu kultūras un radošās uzņēmējdarbības vidē, vienlaikus stiprinot novada identitāti. Realizēts projekts kultūras mantojuma objekts "Bauskas Amatu māja"	2025–2035	Pašvaldības budžets, fondu finansējums	AN , KN

4. Stratēģiskais mērķis – iedzīvotāju un kopienu iesaistes, sadarbības un līdzdalības veicināšana

4.1. Rīcības virziens: Sabiedrības iesaiste un līdzdalība kultūras procesos

Uzdevumi	Pasākumi / darbības	Iznākuma rezultatīvie rādītāji	Ieviešanas periods	Finanšu avoti un resursi	Atbildīgais par īstenošanu
4.1.1. Veicināt indivīdu līdzdalību, iesaisti un radošās izpausmes.	1. Atbalsts iedzīvotāju iniciatīvai un iesaistei daudzveidīgās amatiermākslas aktivitātēs un kultūras piedāvājuma veidošanā.	Sabiedrība aktīvi piedalās kultūras dzīvē, tiek stiprināta vietējā identitāte un piederība, saglabāts kultūras mantojums, veicināta mākslinieciskā izaugsme un nodrošināta kultūras pieejamība visām sabiedrības grupām. Palielināta kopienu iesaiste kultūras projektu īstenošanā, kā arī kultūras iestāžu sadarbība sabiedrības saliedēšanā.	2025–2035	Pašvaldības budžets, fondu finansējums	KC, IKN, NKNV, NVO, IP KI., KN
	2. Atbalsts indivīdu mākslinieciskās iniciatīvai un izaugsmei, nodrošinot starptautisku sadarbību un mobilitāti.				
4.1.1. Veicināt kopienu iesaisti kultūras dzīvē, stiprinot līdzdalību, piederības sajūtu un atbalstot radošo iniciatīvu īstenošanu.	1. Kopienu iniciatīvu atbalsts amatiermākslas aktivitāšu un kultūras piedāvājuma veidošanā.				
	2. Sabiedrības iesaiste kultūras mantojuma pētniecībā un saglabāšanā.				
	3. Atbalsta mehānismu izstrāde sociāli mazaizsargāto grupu līdzdalībai kultūrā.				

4.2. Rīcības virziens: Kultūras pasākumu un kultūrvietu potenciāla veicināšana

Uzdevumi	Pasākumi / darbības	Iznākuma rezultatīvie rādītāji	Ieviešanas periods	Finanšu avoti un resursi	Atbildīgais par īstenošanu
4.2.1. Popularizēt novada kultūras piedāvājumu starptautiskās organizācijās un sadarbības tīklojumos.	1. sadarbības veicināšana ar sadraudzības pašvaldībām kultūras piedāvājuma veidošanā.	Īstenota kultūras iestāžu starptautiskā sadarbība; uzlabota sadarbība kultūras jomā ar sadraudzības pašvaldībām, Jaunā Eiropas Bauhaus ievērošana kultūras mantojuma atjaunošanā, pieredzes apmaiņa un starptautisko kultūras projektu īstenošana.	2025–2035	Pašvaldības budžets, ES u.c. fondu finansējums	AN, KN KI, SAN,TIC
	2. kopīgus tūrisma pārrobežu maršrūtus veidošana.				
	3. Atbalsts kultūras iestādēm dalībai starptautiskos kultūras pasākumos.				
4.2.2. Pārņemt kultūras un radošo industriju labākās prakses.	1. Kultūras un radošuma1. kā būtiskas novada ekonomiskas, vides un sociālās attīstības dzinējspēka nodrošināšana.				
	2. Jaunā Eiropas Bauhaus principu iedzīvināšana, veicinot ilgtspējīgas un iekļaujošas labās prakses piemēru pārņemšanu.				
	3. Dalība starptautiskos projektos, finansējuma piesaiste kultūras un radošo industriju projektiem.				

UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJI

Lai novērtētu virzību uz mērķu sasniegšanu, ir noteikti galvenie rādītāji, kas ļaus konstatēt izmaiņas, tendences, novērtēt kultūras iestāžu sasniegumus. Snieguma rādītāji tiks novērtēti galvenokārt kvantitatīvā izteiksmē, iespēju robežās iekļaujot kvalitatīvos rādītājus, kuros vērtība ne vienmēr korelē ar kvantitāti. Kā bāzes vērtība ir izmantoti dati no pašvaldības 2024. gada publiskā pārskata un citiem pašvaldības dokumentiem.

Ņemot vērā iedzīvotāju skaita samazināšanās tendenci novadā, atsevišķos rādītājos plāna ieviešanas periodā ir iespējams skaitlisks samazinājums. Šie rādītāji tiks izvērtēti kontekstā ar citiem sabiedrības dzīvi raksturojošiem procesiem. Piemēram, bibliotēkas veic nozīmīgu sociālo un informatīvo funkciju, tāpēc apmeklētāju skaita izmaiņas tiks vērtētas kontekstā ar iedzīvotāju skaitu attiecīgajā teritorijā un dažādu citu pamatpakalpojumu pieejamību.

Rādītāji	2024. gads	2035. gads
Pašvaldības kultūras norišu vietās organizēto notikumu kopējais skaits	929	~929
Pašvaldības kultūras norišu pasākumu apmeklētāju skaits	106660	+ 2%
Amatiermākslas kolektīvu skaits	100	~105
Kolektīvu un dalībnieku skaits, kas piedalījušies 2023. gada Vispārējos latviešu Dziesmu un Deju svētkos	1075	~1100
Bibliotēku apmeklējumu skaits	124 279	+2%
Muzeju apmeklējumu skaits	192 939	+2%